

విలేఖకులకు సూచన

నెల్లూరు రంగనాథులకు ప్రహ్వోత్సవము, త్రైవినింగు స్కూలు వర్ధంతి ఇదివరకే ప్రకటించ బడినవి. - సంపాదకుడు.

జూ బు లు

I ఆంధ్రదేశపు సభలు

అయ్యా!

ఏప్రిల్ నెల 20వ తేదీనుండి గుడివాడలో జరుగనున్న కృష్ణానందల సభలకును, మే నెల 8వ తేదీనుండి కాకినాడలో జరుగనున్న ఆంధ్రీయహాజనసభకును పరిశీలనల నెత్తుకొను నిమిత్తము బందరుపురమందిరమున ఈ నెల 10వ తేదీ నాయం కాముగం 5.ని 30. లకు సభజనకును పరిశీలనలకు ఎన్నిక గాంచ నలచువారు తమ పేర్లను వెంటనే తెలుపగోరెదను. ఆ సభకు ఎల్లవారు విశ్వేయ పౌర్ణికులు.

వే. వెం. సుబ్బారావు, బి. ఏ.,

II

బాయిస్కూలులు.

అయ్యా!

ఇప్పుడు ప్రతిదేశము నందును బాయిస్కూలులు సంఘములు గానించు చున్నవి. ముఖ్యముగా విరోధాభిప్రాయములతో ప్రతిదేశమునందు ఈ బాయిస్కూలులు విరివిగా నున్నాయి. మనదేశమున మాత్ర మిట్టి సంఘములు లేవు. ఒక వేళ యున్న ను యురేషియనుల బాలరతును, ఆంగ్లేయ బాలరతును ఈ సంఘములు గలవు. కాని హిందూ మహమ్మదీయ బాలరతు లేవు. ఇక్కడెప్పుడు మనదేశమున గూడ కొందరు ప్రముఖు లిట్టి సంఘముల కొరత పోయితిమిందు చున్నారు.

ఈబాయిస్కూలులకు ముఖ్యముగా లోకముయొక్క దీక్షులను వానినెల్ల నెట్లెట్లు పాఠించుటయొక, శిక్షించుట. ఈ బాలురు లోకజ్ఞానమును బాగుగ కలిగియుండుట. ఈ సంఘములలోని బాలు డొక్కొక్కడు జేయుచుండి సామాన్యల నెట్లు. ఈ బాయిస్కూలులు సంఘములు, జరిగినదక్షిణాఫ్రికా యుద్ధములోను, యుక్తవృద్ధు జనగుచున్న యుద్ధమునందును, అపహరితముగ పనిచేయు చున్నారు. కొన్ని సమయముల బ్రిటి షువారు వీరి సహాయమున కొన్ని యుద్ధముల గూడ గెలిచి యున్నారు.

ఈ సంఘమును గూర్చి బాగుగ తెలిసినవారు, మన యాంధ్రబాలరతు దీనిని శిక్షించుటయొక, యీ సంఘ విషయమును విపులముగ ప్రాసీయిట్టి సంఘములు మన దేశమునను, మన రాష్ట్రమునను స్థాపించు పార్థింపు చున్నాను.

య. రా.

III

సంవత్సరాది సంఘము

ఆంధ్రుల సమావేశము

అయ్యా!

ఈ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 8 వ తేదీ ఆంధ్ర సంవత్సరాది దినము. ఆంధ్రుల కల్లరకు నిది మనోహ్లాదకరమైన రోజు. ఆరబిలు బి. నరసింహాశ్వర శర్మగారు, తా మాంధ్రుల కందరికి ఆ రోజున ఉపాహారపు విందు చేసెదమని ఆంధ్రపత్రిక ద్వారా తెలియజేసిరి. ఆంధ్రులంద రావ్వొ సంపాదకీ గావున, స్థాపకము లెంచక అన్ని జిల్లా ఆంధ్రులు ఆచచ్చటికి వచ్చిరి. వారి యెల్లు ఎక్కడనో ఒకమూల నుండెను. వారిని కనుగొనునట్లటికి నాకు మిగుల శ్రమ కలిగి నది. చివర కచ్చటికి నేను వెళ్లితిని. అచ్చట విద్యార్థులు మొందుగ రాలేదు. సుమా రియదీ మంది వచ్చియున్నారు. అచ్చట విద్యార్థులకు పల్లరించుచు రెవ్వరును లేరు. శర్మ గారు, గొప్ప యాద్యోగస్థులను గౌరవించుటలో వారి కాలమును గడపిరి. ఆక్కడ తెలుగువారి కన్న తక్కినవారే మొండుగ నుండినట్లు నా కనపడినది. ఫలాహారపు పేర్కొట్టు వన తిగ నుండినవి. అంతేగాని మాకు తక్కిన సంవత్సరపు సందర్భము తెలియదు లేవు.

పిమ్మట ఆందరును భోజనమును చాలించిరి. వారిలో కొన్ని మాటలు జరిగినవిదల ఆందరును ఒకచోట గూర్చుండిరి. శ్రీమంత బుజురు రానులో గారావుగారు బలమునయూపు కొన్ని నిదర్శనముల కగవరిచిరి. ఆందరును వానినిచూచి సంతోషించిరి. ఆ సాండ్లోగారు తానొక కాకభక్షకుడనియు, మాంస

భక్షకులు కాకభక్షకులకన్న ఎక్కువ బలములను సామాన్య జనాభిప్రాయమును మన మనములనుండి తొలగించుటకు తా నా నిదర్శనములను చూపిలేననియు చెప్పిరి.

పిమ్మట నొకరు ఆంధ్రుల కల్లను పద్యముల ద్వారా స్వాగత మొసంగిరి. వా రాంధ్రోద్యమమును గూర్చి విపులముగ చర్చించిరి. ఆంధ్రులందరును గలసి జేకాభివృద్ధికి పని చేయుటకు "ఆంధ్ర సంఘము"ను స్థాపించినను, ఆ కార్య నిర్వాహక సభ్యులు కూడలేదనియు, అందుచే నా సంఘము ఏమియు పనిచేయలేదనియు తెలియజేసిరి. పిమ్మట ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటయొక, ఆంధ్రులందరిని సంఘ భావకులగు చున జేకాభివృద్ధికి పాటుపడుదనియు పురికొల్పి చారి స్వాగతమును సమాప్తించిరి.

తర్వాత ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమువారి సహాయమున, వేదము వేంకట్రాయశాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన పురా పరదీప్యమును నాటకములో నచ్చటచ్చట ఒకటి రెండు రంగములకు పరివర్తించిరి. ఆ పరివర్తనము కడురమ్యముగను చరు తార్కరణగ నుండెను.

ఆ పరివర్తనము ముగియకపూర్వ మొక బాలుడు శర్మ గారి యందర గుణమును క్లాపించుచు వారి తెలివి సామర్థ్యములను పొగడి, ఈ సంవత్సరము వారిమూలముననే ఆంధ్రులెల్లరును కూడుట కవకాశము గల్గెననియు వారికి దైవము చిరామురాశోగ్యముల నొసంగి రక్షించునగాక యనియు కోరెను.

ప్రదర్శనము ముగియగానే, శర్మగారికి మాయగ పురాణం బావూమణంబులగు గారు ముందుకు వెళ్లి ఆ రోజు ఆంధ్రులనే గాక ఆంధ్రోత్సవమునూడను శర్మగారు పిలిచి రని చెప్పిరి. ఏలకగా ఆంధ్రులకు, ఇతరులకును గల యరభిప్రాయములను మాన్పుటకై శర్మగారు రట్టానరించెరు. పిమ్మట పంతులుగారు అచ్చట "నాటకముజేసి పేద మనస్సులకు" తాము కృతజ్ఞులమనిచెప్పిరి. పిమ్మట అచ్చటికివచ్చిన ఇతరుల కందరికి ఆంధ్రులు కృతజ్ఞులగ నుండవలెననిచెప్పి, వారియు పశ్చాత్తాపము ముగించిరి. అప్పటికి సుమారు రాత్రి 7-80 గంటలైనది. ఎవరోపక వాడుకెల్లిరి.

తెలుగు సంవత్సరాదివాడు శ్రీమంత శర్మగారు తెలుగువారి నేగాక, ఆంధ్రోత్సవమునూడను, ఆంధ్రోద్యమవిషయమువారికి చక్కగ బోధపడుటగాను పిలిచెరు ఇది నా కంతసమంజసముగ నోచలేదు. ఆంధ్రోద్యమము ఆంధ్రులకే యింకను పూర్తిగ బోధపడలేదు. ఆంధ్రులందరును దానిని గూర్చి తగినశ్రద్ధ పుచ్చుకొనుటలేదు. వారిలోవారికే తలలు గూడక, ఉన్న తాదర్శనముతో నెలకొల్పబడిన "ఆంధ్రసంఘము"వంటివి మృతినొందుచుండగా, ఇప్పుడు మనకు ఆంధ్రోత్సవాభివృద్ధి కొందురా లేదాయనుచింత ఏల? అది యునుగాక ఆరోజుకేలయు ఆంధ్రులకు పాపమున దినము. ఆంధ్రులందరును కూడు వారిలో వారికి గల ప్రత్యేకకలహములను మాని, ఆంధ్రోద్యమము సంపూర్ణముగ నెరవేరకుట దీక్షురహింపవలసిన రోజు. అంతేగాని అన్ని తెగలవారుకూడ రాజీచేసికొనుటకుగా నీదినము నిర్ణయంపబడినది కాదు అయిన శ్రీశర్మగారు యుద్దేశముతో తెలుగుసంవత్సరాది రోజున, తన ఇతర స్నేహితులందరిని పిలిచెనో వారికిని, వారికిబదులుగ మాట్లాడినపంతులుగారిని పిలిచెను.

వాగ్ధూమణం పంతులుగారు "నాటక ముడిన పేద మనస్సులకు" మనముకృతజ్ఞులముగ నుండవలెననిచెప్పిరి. వారి జాభిప్రాయమేమో గాని, ఆ మాటలు తెల్లము ఆర్థమంత బాగుగలేను. అచ్చట నాటక ముడినవారు నాటకమాడుట వృత్తిగా గలవారు కాదు. పంతులుగారు చెప్పినమాటలచే వారు నాటక ప్రదర్శనమునే వృత్తిగాగలవారిని అర్థమునని నాకు తోచుచున్నది. పంతులుగారి యభిప్రాయ మిదిగాక, ఇతరమై నుండినట్లుయిన వారు ఇతరులకు మాటలతో తమ భావమును ప్రేక్షకులకెల్లను అర్థమునట్లు తెల్లించియుండిన బాగుండెడిది.

శ్రీ శర్మగారు ఆంధ్రీవాసులలో వగ్రగణ్యులు. వారింటి యెద్ద ఆంధ్రులందరును సమావేశమైరి. ఆంధ్రీమాత యందలి యపరిమితజాత్యుత్సాహకరకనో, శర్మగారియందలి గౌరవాతి శ్రేయోజనో, కష్టమునక నిష్ఠుర మనక వచ్చిన యాంధ్రులకందరికి తాముస్వయముగ స్వాగతమును వందసార్వసముల నిచ్చి యుండిన, ఆంధ్రులెల్లరును ఆనందపరకళలై యుండియుండు రనుట నిస్సంశయము. శర్మగారు నోరుకదలింపక, తమకు మాయగ సామాజికలకు తమకృతజ్ఞత తను వెలిపుచ్చుటకు మరొకరిని నియమించుటచూడగా నచ్చట కొందరికియనుము చిన్న పోయినది. మన నాయకభిఖానుజీయగు శర్మగారు ఆ రోజున, ఆంధ్రీయునందు స్వయముగ కొద్దియో గొప్పయో మాట్లాడిన బాగుండెడిదని నా యభిప్రాయము.

ఒక ఆంధ్రుడు.

ఉపాధ్యాయుల సంఘము.

పంచమ వార్షికోత్సవము.

(మా ఒంగోలు విలేఖకుని వద్దనుండి.)

ఒంగోలు ఏప్రిల్ 2:—నిన్నటిదినము సాయంకాలము.

ఒంగోలు తాతా కా యుపాధ్యాయుల సంఘముయొక్క అయిదవ సాంవత్సరకోత్సవము జులెటు మెమోరియలు నుండి రమునందు జరిగినది. రెండవ స్థాయి విద్యార్థిభాషాపరీక్షకులు రానుబహదరు వేంకట రామయ్యలు బి. ఏ. ఎల్. టి గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. గతవత్సరమువలె ఆహ్వానపత్రముల కొంచె మూలస్థముగా బంపబడినందున కొద్దిమంది యుపాధ్యాయులుమాత్రమే వచ్చిరి. దీప్యటి: రెవ్వరు కాదుగానా పంతులు, నలు అనినైంటుఇన్స్ పెక్టరు కృష్ణయ్యచా య్యలు, ప్రాఫెసరు ఎల్. ఈ. మర్రిన, పురపాలకుద్యసంఘాధ్యక్షుల కొప్పరపు వేంకట కృష్ణారావుపంతులుగారు యున్నగు పుర ప్రముఖుల నేమక సభకువచ్చిరి.

ప్రాంచియెలిమెంటరీ పాఠశాలలలోని విద్యార్థుల దైవ ప్రార్థనతో సభాకార్యము ప్రారంభమైనది. కార్యదర్శులు గావులూరి లక్ష్మీ శారాయణరావుగారు గతవత్సరపు కార్య చర్యను చదివిరి. వారు పాఠశాలోపాధ్యాయుల సంఘ చరిత్రను విశదీకరించి సంఘమున కనుబంధముగా నున్న గ్రంథాలయము కార్యనిర్వహణముకు గురించి కొంతచెప్పిరి. తదనంతరము కొందరు విద్యార్థులు సభ్యుల నాకర్షించుటకు చిత్ర రంగముల ప్రదర్శించిరి. అందు సత్యగౌరవముకు గురించి ప్రదర్శించిన రంగము సభ్యుల నెంతయు నాకర్షించినది. రెండవ రంగము ప్రథమమున బాగుగానుండక పోయినను చిట్టచివర క్లాపించుటగా బ్రదర్శింపబడినది.

అంత టంగుటూరి శాయని కామ్యులవారు "స్వదేశ ఆంగ్లవైద్యుల తారతమ్యమును గురించి గంభీరముగా నుపన్యసించిరి. అందు మనదేశపు వైద్యమును, జరుపుకొనక అనేకులు తామే గొప్పవైద్యులమని బయలుదేరుచున్నారనియు, అట్టి లోపమును నివారించినగాని మన దేశములోని వైద్యము కృద్ధి లోనికిరాదనిరి. ఆంగ్లేయవైద్యము మనకు చేయు లాభముల కొద్దీకరించిరి. తదనంతరము, నల్లనల్లి వేంకటరంగం శ్రేష్ఠిగారు "ఉపాధ్యాయుల వైద్యవిషయము బాలరకు శిర్ష నలసిన విషయమును గురించి కొంతసేపు మాచ్చటించిరి. అందు ఆయుర్వేద వైద్యముగురించి నెమ్మక పొగడిరి. అటుతరువాత, శ్యామవారు కొండపి రామకృష్ణారావు బి. ఏ. గారు "ఉపాధ్యాయుల జీయవలసిన పనులు" ను గురించి చక్కగా నుపన్యసించిరి. ఇప్పటిబాలురే ముందు జేకాభివృద్ధికి పాటు పడు దేశభక్తులయి, వారికృద్ధియంతయు నుపాధ్యాయుల చేతులలోనే యున్నదనియు, చెప్పిరి. బాలర బాగుచేయుటకు కొన్ని సలహాలిచ్చిరి.

అంత ఆ గ్రామసాధిపతి చిత్రీపటములు, బొమ్మలు, లేఖ నములు, మున్నగువారిని ప్రదర్శించిన యుపాధ్యాయులకు బహుమతుల పంచి పెట్టిరి. ఆలూరి యుపాధ్యాయులు లక్ష్మీ శారాయణరావుగారికి, కొప్పూరి ఉపాధ్యాయుల కమ్మక బహుమతులు కచ్చిరి. తదనంతరము ఆ గ్రామసాధిపతిగారు సంఘము చేయుచున్న పనిని క్లాపించి, ఉపాధ్యాయులకు కొంత హితోపదేశముచేసి యుపశ్చాసమును ముగించిరి. అ గ్రామసాధిపతి, యుపశ్చాసకులకు రందరమును సమర్పించుటతో సభ ముగింపబడినది.

ఉగాదిపండుగ బహుమతి గోహరాన్ తీగలచీరలు

16 మూరలు

మంచి సొగసైనవి.

రు. 2-8-0, వి. పి. చార్జి 0-8-0

112 ఈ ప్రాతరకముచీరలు బహువాణ్యమైన తెల్లమల్లులతో తీగలుజేసి చుట్టు రచయియైన

కన్న ఆంధ్రులకి ప్రస్తుతి. ఇదికట్టు కొనేదానికి సొగసుగాను చూచుటకు నయముగాను యున్నది. చీరలరంగు మారపు. దీనిని మేము ప్రత్యేకముగా పుగాదిపండుగకు గాను కప్పించి వున్నాము. ఇది ధరించినయెడలకలకలనందము ఇంతయనిచెప్పవలసిగాదు. దీనిని చూచు ప్రతివారు తెప్పించుకొనుటకుబలమారు చేసుకొందురు.

1 చీర తెప్పించుకొనువారికి 1xజులఅడ్డిగ ఇవ్వము పంపెదము. రత్నంకంపెసి, కి, ఇరుళప్పకొప్పిధి, ముదరాను.

వ్యవసాయములు

జిల్లాజడ్జి - సి. సి. దత్తు వి. సి. ఎస్. గారిని పోలీసులకు సమన్లు జారీ చేసింది.

మొలకల పంట - "సాల్వేజ్" నాక ఈ సెలవులోనే తేదీ గురువారము ఉదయము 8-80 గంటలకు ఏడవవట్టమునకు వచ్చును.

బొంబాయి హోటల్ జడ్జి - న్యాయమూర్తి ఎఫ్. ఐ. బీరును వి. సి. ఎస్. గారు ఈ సెలవు 16వ తేదీని చార్జీనిచ్చి వేయవారు.

ఉన్నత లక్ష్మీకార్యాలయ గారు - వీరు బ్యాంకులకు పరిశోధనకు 1-వ తేదీని గుంటూరు దయచేసిరి. వీరు చెన్నైలో న్యాయవాదత్వమును యవలంబించెదరు.

మూల్య అవినీతి ఇన్వెస్టిగేటర్, ఆంధ్రప్రదేశ్ - ఎస్. ఎస్. వేంకటరామయ్యగారికి రిటెయిన్ సెలవుచ్చి వారి స్థానమున కే. నుదర్శనరావుగారు పనిచేయునట్లు జ్ఞాపించబడినది.

చింతలపల్లి రాణిగారు - శ్రీరాజావాణిరెడ్డి వేంకటలక్ష్మీ నరసయ్యబహదూరు మున్నేగుల్కాగారి గృహముందు యీ మధ్యవర్తిని వివాహాంశభక్త్యముల నందంబున మార్చి 28 తేదీని గుంటూరునందు నువ్వు అయిదువేలమంది వీరవలన సంరక్షిస్తా అన్న వాగ్దానము చేసిరి.

ఒకవేదన బొగ్గుగారు తరలబడుట - ఒకవేదన 15000 మణులబొగ్గు సెక్కించుకొని చిటిగాంజుకు వెళ్ళుచు చాంద్రూరు ఘాటుపైను సమీపమున నదిలోలంగునకు కొనియొందగా దానిలో నెలుగువంటలేని పదకయ్యను బొగ్గునగుడ ప్రాంతా తగులబడిపోయెను.

వ్యవసాయ సంబంధ వినోదము - 1894 సంవత్సరపు వినోదముల చట్టము లెక్కన వ్యవసాయ బొంబాయి గాజధానినండి 804 గురు విదేశీయులు మార్చి 1-వ తేదీని ఇంగ్లండునకుబోయిన గోల్కొండ స్టేషనులో బంబడిరి. వారిలో జర్మను, ఆస్ట్రీయను మతవేదముగూడ వుండిరి.

వి. డి. ఎస్. కలకత్తాను బడయుట - కలకత్తా, వాస్తవ్యులకు భూపేంద్రీకారు బాగుగారి సోదరులకుమీద నాయక్ వైకల్యవాద్ బాసుగారు ఇండియను ఎక్స్ ప్రెస్ ను సరిదశములో చేయించిరి. ఈజిప్టుందు సాహసవైకల్యముల కాపినందుల కలకత్తా వి. డి. ఎస్. వరకు మొదలగునది.

నూతన రాజప్రతినిధికి బర్మావారి స్వాగతము - బర్మారాష్ట్రముల తరపున లె. గవర్నరుగారు నూతన రాజప్రతినిధికి స్వాగత తెలిపారన బంపురు అధికారియునై శ్రీచారిని స్వయముగ వారించు భాగ్యముగనునది గమ్యముచేసిని తెలియపరచిరి. రాజప్రతినిధి గవర్నరు గారినిన రంథివార్తకు తమవందముల నాచరించిరి.

సామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహక సభ - సర్ జిల్లియము క్లాక్ గారికి బహుళంగా సామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహక సభ యందు సర్ జార్జి బార్న్ లింగుగారు సాధారణ సభ్యులుగా నియమించబడిరిని ప్రకటించబడినది. రాజప్రతినిధిగారిని బహుళ రిందుటకు నిన్నటి దివసున బార్న్ లింగుగారు డిల్లీలో రాజప్రతినిధిగారి మండరమునకు వెళ్లిరి.

అభిలాంధ మహాజనసభ - కాకినాడలో మేసెలలో 8-9-10 తేదీలను జరుగనున్న ఈ సభకు మానీయులగు రావు బహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగను మానీయులగు పోలవరం జమీందారు శ్రీరాజా కే. ఆర్. వి. కృష్ణరావు బహదూరుగారు రాష్ట్ర సమన్వయకర్తలుగను బుజును సాంబమూర్తిగారు కార్యదర్శిగను నియోజకులైరి - స్వీకరించెదరు.

మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష - కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ చట్టముల ప్రకారము మెట్రిక్యులేషను పరీక్షకుబోవు విద్యార్థి పరీక్షారంభమునకు 16 ఏండ్లకు పూర్తి చేయవలసి యున్నది. పరీక్షకుబోవు సంవత్సరాంతములోగా పరీక్షారేడ్లను పూర్తి చేసిన విద్యార్థి గూడ పరీక్షకుబోవు వర్గముగా నంగీకరింపవలయునని బర్మాదేశమువారి కార్యదర్శి బర్మా విద్యాలసంఘము వారినిగోరిగా నలుల పరీక్షదేని వారు బహుళు చేప్పిరి.

వి. పి. పరీక్ష విద్యార్థులను వెళ్ళగొట్టుట - ఈ సెలవు 4వ తేదీ మంగళవారము నాడు కలకత్తాలో వి. పి. పరీక్ష జరుగుచుండగ నొకవిద్యార్థిద్రక్షుల తర్రములను వాగ్దాని ఆ కాగితమును కావలివానికిచ్చియొకవిద్యార్థిలోనేదోరహస్యముగ చెప్పెను. ఆరహస్యసంభాషణమును కావలియొక్కరి కనిపెట్టి చాంద్రీ యుత్తరముల కాగితములను గూడ తిరస్కరించి వారినిపోలీసుల నుండి పంపివేసి విశ్వవిద్యాలయాధికారులకు తెలియజేసెను.

శబ్దచిహ్నముల యేర్పాటు - ఈ కారాంభగవంతదాసు రావుగారు బర్మోజిల్లా హరిగంజ్ లెక్సిని, కీర్తి శ్రీమన్నారాయణగారు నీరుగువపునను, మహమ్మద్ అబ్దుల్ గాఫరు గంటూరు సెల్లూరు జిల్లా బుచ్చిరెడ్డిపాలెమునకు, తిరుక్కోటేట్రందము వేంకటేశ దీక్షితులుగారు రావూరునకు, వి. ఎస్. ఏకాంబరరావుగారు కడపకర్నూలు జిల్లా ప్యాలెక్సిని టి. పి. వేంకటరంగారావుగారు కృష్ణాజిల్లా నరసాపురమునకు, రంగారావుగారు కడప కర్నూలు జిల్లా బళ్ళారిగారు నియోగించబడినారు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ భవనము - ఈ భవనము కాలేజీ స్ట్రీటులో నాలుగువలతుల ద్రక్షులు వెచ్చించి, నిర్మించబడింది. కార్యకర్తల ప్రభుత్వ నూతనభవనమును దేశము. రిపబ్లికన్ భావనగోరు గారిచే వై భవనమునకు భూమిని మియబడిన హార్డింగ్ ప్రభుత్వ ఛాయాపటమునగూడ కీర్తిగర్వరుగారు ప్రదర్శించిరి. హిందూదేశముకు ఆదేశ బాతులు గలవు. ఈ బాతులవాండరు సామర్యభావముతో మెలగుట చాల అగత్యమైయున్నది. ఇట్టి భావమున కలకత్తా హార్డింగ్ ప్రభుత్వ విశేషకీర్తియచేసిన కీర్తివాన నుడిదిరి.

బూర్గంపాడు పెద్దపులి - బూర్గంపాడున కళిందూరు మున మిక్కిలమును నడచివ్రతేశముగలను. అందుపెద్దపులులు ఇతరజంతువులు నుంచించుచుండును. పెద్దపులి యొకటి రెండు వత్సరములనుండి లేతయునను జంతుకొంతులేక గ్రామముల చుట్టు నుంచించుచు యెద్దులను ఆవులను మేకలను తినుచుండెను. మరియు ఇరువురుపక్షములు ప్రయాణముచేతుచుండ వారిని వారిఅశ్వములనుగూడ దానిపొట్టి నిమగ్నము. అప్పటి నుండియు పురజనులదానినికట్టుకు వేయవచ్చును. కొందరు దొంగలముఠా దానిని జంతుబ్రతుత్తించిరిగాని సాధ్యపడదయ్యెను. ఇట్లుండ మార్చి 18-వ తేదీ మాపాలిటి భగవంతునివలె జవాబునైపుకే సాహెబు బంజారుదాగుగారు జవాబు కలెక్టర్ అమీక సాహెబ్ గారును పికారుబయలుదేరి వెళ్ళుచుండగా గ్రామమునకు మూడుమైళ్ళదూరమున యిస్కారావు చెరువుసమీపమున పులినిగాంచి దానిని తమ కుప్పాటలో గాల్చిచంపివేసి పుణ్యముకట్టుకొనిరి. దాని ఎత్తు నాలుగుఅడుగులు. పన్నెండు అడుగులపొడవు. దానినితూచగా 15 మణులగులయెత్తు ఉండెను.

ఆర్థికవ్యవస్థ - అందము, ఏప్రిల్ 6 - 16 శత్రువుల కడకుల మోటారుబండ్లపైని వస్తునిధించుటచే ఆమెకాడేశపుబండ్లపైకి కిని వస్తుచుకొనవలసి వచ్చునగాన ఇంగ్లాండు దేశపు చిన్న బండ్ల పాచ్చుగావ్యయవగును. బయస్కోపు వస్తులనునది దినమునకు 45000 పానులాదాయమువచ్చును. రైలు టిక్కెట్ల వస్తునుమార్చిమే కార్యకర్త లాక్షేపించిరి. దానిని లోలగించుటకు వారు ప్రయత్నింప కోరెదరు.

ప్రకటన.

శ్రీ గవర్నరు గారి బహుమతులనిని త్రము పోటీగాను పంపబడిన నమోనాలనుగూర్చి సంఘమువారి కరిష్టాగ్రము.

ఏ. క్లాసు ఈ తరగతిలో స్వల్పమొత్తములో నిమగ్నము అన్ని విధములను సంతృప్తిరముగ నమోనాను తయారుచేయుట పోటీదారుల కందరికినిగూడ చాల కష్టమనిపించినది. ఈ తరగతిలో ఎస్. సి. ఆరోగ్యస్వామిగారు వంపిన నమోనా యొక్కత్రమాత్రమే ఆలోచించబడదగినదిగా నున్నది. ఆయన 2 నమోనాలను వంపిరి. రెండును పని చేయుట కనుకూలముగనే యున్నవిగాని మొదటి తరగతి బహుమతికి రెండునుగూడ తగియుండ

లేదు. కాన రెండవతరగతి బహుమతి అతనికియ్యబడినది. మరి యేబహుమతులును గూడ నియ్యబడవు.

బి. క్లాసు ఈతరగతిలోగూడ ఎస్. సి. ఆరోగ్యస్వామిగారువంపిన నమోనాలే చాలసంతృప్తి కరములుగ నున్నవి. ఒకనమోనాలో వంటయిల్లు విశాలముగ నున్నది. ఇంకొకదానిలో వీధి వసారా వెడల్పుగానుంచబడినది కాని రెండింటిలోనుగూడ దర్శనీయముగు స్థితి కనుపడలేదుగాన రెండవతరగతి బహుమతి యియ్యబడినది.

త్యాగరాజయ్యగారు వంపిన నమోనా ప్రకారము గృహనిర్మాణమునకు అనవసరముగు ఖచ్చితబహుమతును నివాస యోగ్యముగ నుండుటచే నతనికి మూడవతరగతిబహుమాన మియ్యబడినది. సి. క్లాసు ఈతరగతిలో ఎస్. ఎస్. వేలుగారి నమోనా చాలాశ్రేష్ఠముగ నున్నది. కొన్ని చిక్కులున్నను వానిని సరిచేయువచ్చును.

ఎల్లిగుటగారి నమోనాకు రెండవ తరగతి బహుమతి యియ్యబడినది. గృహము ప్రాచీన సరళిని అనుకూలముగను ఆమోదకరముగను అమర్చబడినది గాని నీటి అందుబాటునకును మురికికాల్వలకును వివరములు చూపబడలేదు. మరికొన్ని వివరములు తెలుపబడవలసి యుండెను. మరి ఏ నమోనానును బహుమతికి తగియుండలేదు. డి. క్లాసు, ఎస్. ఎస్. వేలుగారు వంపిన నమోనాయే చాలా బాగుగానుండెను. ఆతడు ఇండ్లను నాలుగు భాగములగ నేర్పరచెను. కొనలనున్న యిండ్లకంటె మధ్యనున్న యిండ్లు బాగుగా నున్నవి. సి. క్లాసు నమోనాలోగూడ నిలుబేయున్నది మొదటి తరగతి బహుమతి యియ్యబడినది.

సి. సి. ఆరోగ్యస్వామిగారి నమోనాకు రెండవతరగతి బహుమతి యియ్యబడినది. మొదటి నమోనాకంటె ఈ నమోనాకు నిర్మాణ వ్యయ మధికము. లోపలిగది బాగులేదు. ఒక గదిలో నుండి మరియొక గదిలోనుండియే గాని వేరుదారిలేకుండుట వుంచిదిగాదు. గృహనిర్మాణాశయములు మంచివేగాని వీరి వివరముల నింకను నేర్చుకొనవలెను.

ఎల్లిగుటగారి నమోనాకు మూడవ తరగతి బహుమాన మియ్యబడినది. సి. క్లాసు నమోనాను పోలిన మరియొక నమోనానుగూడ నితను పంపెను.

స్థలము నమోనా. ఈనమోనా లేవియును బాగులేవు. వీరు సరి సమత్వమునగాని గమనించలేదు. వీరిలో ఎస్. ఎస్. వేలుగారి నమోనా శ్రేష్ఠమైనది గాన రెండవతరగతిబహుమాన మియ్యబడినది. సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారి నమోనాలో కొన్నిసాగులు లున్నవి గాన మూడవ తరగతి బహుమాన మియ్యబడినది.

మురికికాల్వలు నీరు. ఈనమోనాలను ఎస్. ఎస్. వేలు, ఎస్. సి. ఆరోగ్యస్వామిగారిద్దరే పంపిరి. ఆవి రెండును సమానముగా నున్నవిగాన బహుమతి చేసగలు మియ్య బడును.

సంతకములు. డే. చార్లెస్ మొలొని. అధ్యక్షుడు.

పి. త్యాగరాయసెట్టి, టి. ఎం. నాయుడు, సభ్యులు.

ఆర్. వి. వెంకట్రాయ, యు రామారావు, డి. ఆర్. కోట్యు, డి. డబ్ల్యు. మెట్టి, ఆలోచన చేస్తున్నారు.

(యదార్థప్రతి.) సంతకము. డి. సి. మొలొని. 81-8-1916

చెన్నపురి శాసనసభ

నిన్నటి దినచర్య.

ఫలావారములైన తరువాత శాసనసభ నిన్న మరల సమావేశమైనప్పుడు ఎల్లమొట్టరి పాఠశాలలను ముగించి ఆసర విని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు తెచ్చిన తీర్మానము తిరిగి చర్చకు వచ్చినది.

ఆసరవిలు సుబ్బరాయలు రెడ్డియారు గారు.

ఆసరవిలు సుబ్బరాయలు రెడ్డియారు గారు రీతిర్యాస మను బలపరచుచు ఈ పాఠశాలలను నిర్వహించుచున్న పాఠశాలలు బోర్డు పాఠశాలల లెక్క పాఠశాలలతో నిర్వహించుచున్నట్లు లేదనియు, వానిలో గొన్ని పేరుకు మాత్రము పాఠశాలలుగానున్నవనియు జెప్పిరి. ఇంకగొన్ని సంవత్సరముల వరకు ఎల్లమొట్టరి బోర్డు పాఠశాలలు నిర్వహించబడబోవు కనుక ప్రస్తుతమున్న పాఠశాలలలో మొదలును ఆస్వాదు మును ముగిసి ఎల్లమొట్టరి పాఠశాలలతో నిర్వహించబడుటలు చేయుటకు వారి గ్రాంటులను వృద్ధి చేయుటయు తొలగివారు లను నియమించుటయు తుది యుపాయములు.

దివానుబహదరు పి. రాజగోపాలాచారిగారు.

ఆసరవిలు స్టానుగారు చెప్పిన విషయములను దివాను బహదరు పి. రాజగోపాలాచారియారు వివరముగా జెప్పిరి. సహాయము నొందుచున్న పాఠశాలలను వదిలి బోర్డు పాఠశాలలను మాత్రము భరించుట దొరతనమువారి యోచనము గాదు. దీనివలన దొరతనమువారికి కష్టము మెక్కువ కాగునని యేతిర్యాసమున కాక్షేపణము ప్రస్తుతము దొరతనమువారికి కష్టములు భరించరాదు. పాఠశాల లక్షికిరి పాఠశాలలై సంవత్సరము పాఠశాలయ్యుచేయుట దొరతనమువారి యుద్దేశమని తెలిసికొని తృప్తిపడెడియందుకాదని స్టానుగారు చెప్పిరి. ఆసర విలుసప్రస్తుత స్థానిక సంస్థలను బ్రోత్సహించుటకు దొరతనము వారి కెట్టియు షేషము లేదనియు, అదియంతయు స్థానికమునకు యాదార్యము గనుక ప్రస్తుతము దీనివిషయమై చర్చ చేయుట వలన ప్రయోజనము నుండరాదనియు స్టానుగారు చెప్పిరి.

ఆసరవిలు శర్మగారు

గొన్ని పాఠశాలలకు పాఠశాలయ్యుచేసి మిగిలినవికి పాఠశాలయ్యుచేయకుండుట దొరతనమువారి వద్దతిగాదని ఆసర విలు శర్మగారు జూపుచు, పాఠశాలలయందు దొరతనమువారు ప్రభుత్వముగా ముడిగొంత పానభూతి గలిగియుండవలయునని చెప్పిరి. బోర్డు పాఠశాలలకంటె సహాయమునందు పాఠశాలలకే యెక్కువ పానభూతి కావలయునని శర్మగారి యుద్దేశము. ఇచ్చియు రాజధానిలో 37 లక్షల రూపాయలు కష్టమువలన 937 వేల రూపాయల విద్యనెర్పబడినది. బొంబాయి నుంచి 70 లక్షల రూపాయల కష్టమువలన 6 లక్షల కామరకే విద్యనెర్పబడినది. బొంబాయి రాజధాని నుంచి విద్యనెర్పబడుచున్నది. బంగాళా రాజధానియందు నెట్లే యున్నది. ఇందువలన దొరతనమువారి మాత్రరాజ్యతంత్ర ప్రభుత్వమునకు సర్వకారణముగను, బోర్డు పాఠశాలలకు బొంబాయి రాజధానిలో నున్నట్లు, వానివలన ప్రయోజనములగా లేకున్నందున, సహాయమునందున్న పాఠశాలలకును బోర్డు పాఠశాలలకు విశేష భేదముండరాదు. ఒకవేళ బోర్డు పాఠశాలలకంటె నింకొక విధమైన పాఠశాల కెక్కువగా నిర్మింపబడుననుకుంటే బోర్డు పాఠశాలలను నెక్కువగా నున్నది నని జను లభిప్రాయపడి యున్నారు. సహాయమునందున్న పాఠశాలల గ్రాంటులు చాల కంటె లక్షిగించినవి. దొరతనము వారు బోర్డు పాఠశాలలపైకి నెక్కువ చేసే యుద్దేశమున్నందు గనుక సహాయము నొందుచున్న పాఠశాలలకు గూడ ప్రోత్సహించుటయిది. పాఠశాలలపైకి నెక్కువ చేసే సలహానుబంధి దొరతనమువారు మాత్రమే చేసినవి యున్నాను పాఠశాల పాఠశాలయ్యుండు కమిటీవారి యధికారము క్రిందకుండు నెడల వానిని గొంతెక్కువ సిలిగి సంచలము ననియు, ఇతర స్థానిక పాఠశాలలను బోర్డు పాఠశాలలకు లెక్కపెట్టక పోవుట దొరతనమువారు కష్టము చేయవలయు ననియు శర్మగారు నిరసించిరి.

ఆసరవిలు చిదంబరరాధ మొలలియారుగారు

ఈతీర్మానమును బలపరచుచు ప్రస్తుతము పాఠశాలలను నొందుచున్న పాఠశాలలపైకి గలవలన బాగుపడి వానిని బోర్డు పాఠశాలలకు చేర్చుట ఆజ్ఞాపించుట ఆజ్ఞాపించుట ఆజ్ఞాపించుట

దర్శకములు కాంగలవనిచెప్పిరి. కొంతమెక్కువ కష్టమునకు దొరతనమువారు ప్రోత్సహించుచున్న బోర్డు పాఠశాలలకంటె పాఠశాలయ్యుచున్న పాఠశాలలకు చతురగా నిర్వహించుట బడగలవు ఆసరవిలు స్టానుగారు బోర్డు పాఠశాలల నిర్వహించుటకు విషయమున కియెక్కువ ప్రాముఖ్యము నిచ్చుచు న్నారు. కాని రెండువిధముల పాఠశాలల విచారణ విషయమున నెట్టి భేదమును కాడలేకున్నారు. విద్యాభ్యాసమున కష్టమై యుండల పాఠశాలలను నొందుచున్న పాఠశాలలకు తప్పక ప్రోత్సహించవలయును. ఇదియే క్రమముగా విద్యాభివృద్ధి కి తోడ్పడునది.

అప్పుడు గవర్నరుగారు మతి 17 తీర్మానములు గలన నియు తర్వాతదలయుననియు జెప్పి, దొరతనమువారి ప్రకటన విషయమై తమ యుద్దేశమును దెలుపుచు ఉపపాదకుల నడిగిరి.

ఆసరవిలు శాస్త్రిగారు.

ఆసరవిలు స్టానుగారు చెప్పినవిషయములను వాడు వింటిమియు, దివానుబహదరు రాజగోపాలాచారిగారు తీర్మానమును దీనివేషమునందును ఆసరవిలు శాస్త్రిగారు నూచిరి. కాని ఈ పాఠశాలయందు తనవీణపాధిగారు ఇతర వృత్తుల నలంబించి నక్కరలేదని డైరెక్టరుగారు చెప్పినవిషయముతో వాడుకే భవిష్యత్తుని చెప్పిరి. గ్రాంటులకు వృద్ధి చేయుట వారివారు కాదుగాని వానికి సంవత్సరమునకు, గొంత మొత్తము తప్పక ఇచ్చునట్లే యున్నాను చేయవలయునని వారి మాటలు వారు వాదము. పాఠశాల గ్రాంటు 5 రూపాయలకు కమ్మకాకుండ ఉండవలయును. పిల్లల సంఖ్య నకునుండి యున్న మొత్తము బోర్డు పాఠశాలలకును తయిందవలెను. గ్రాంటులకు పాఠశాలలవారు తప్పక చేయవలయును గ్రాంటులను కోసికేయు విషయమై స్టాను గారు ముందు జెప్పలేదని శాస్త్రిగారు నిరసించిరి. డైరెక్టరుగారు ప్రస్తుతము ముందు నిజముగా జెప్పలేకపోయినందులకు స్టాను గారు సహాయము కల్పించిరి. తర్వాత పోయినందులకు స్టాను గారు సహాయము చేసిరి. అప్పుడు విషయముతో దీర్మానము తీసికేయబడినది.

రైలువే విచారణము.

ఆసరవిలు రామచంద్రరావుగారు రైలువే విషయములందు విశేష జ్ఞానముగలవారిని దొరతనమువారి రైలువే కంటిగా నిజమునకును నున్నందు తమ రాష్ట్రమునందు రైలువే విషయమైన ప్రజల కష్టములను విచారింపి వానిని తొలగించుటకు పాఠశాల ప్రభుత్వములవారి కధికారమి యవలయుననియు, రైలువే కార్యనెర్పవనని దీనివేషమునందు రైలువే విషయములపై స్థానిక కార్యమువారికిల యధికారము చాల వానికియవలయుననియు, జిల్లాబోర్డు రైలువేను నిర్మించుటకును, వృద్ధి చేయుటకును స్థానిక ప్రభుత్వములకు దిగి సహాయము నీయవలయుననియు రైలువే విషయములందు స్థానిక ప్రభుత్వములవారి కధికార మి యవలయుననియు ఇండియా దొరతనము వారికి ప్రాముఖ్యమునందు రామచంద్రరావుగారు ఉపపాదించిరి. ఈ విషయ ప్రాముఖ్యమును గూర్చి తాము వివరము చెప్పిన విషయముల నుపపాదకుల మును చెప్పిరి. ఇదివరకు రైలువే ఇంజనీరులవారు స్థానిక ప్రభుత్వములవారు రైలువే విషయములందు కధికారము గలిగియుండిరి. రైలువే బోర్డువారు స్థానిక ప్రభుత్వముల గౌరవమునుగూర్చి ప్రజల కష్టముల కష్టముల గూర్చియున్నారు. రైలువే విషయములందు స్థానిక ప్రభుత్వముల వారి యధికారములకు దిగి దిగింపబడినది. రైలువే అధికారుల స్వతంత్రాధికారము వృద్ధియైనది. రైలువే బోర్డు కలెక్షన్లు మాత్రమే పరమముగానున్నది. ఈ రాజధాని యందు బోర్డు రైలువేను వృద్ధి పరుచున్నది. రైలువే విషయముల తెలిసినవోట్లు, రైలువే పాలన సులభము ఆ పాఠశాలలకు చున్నది. రైలువే మేజిస్ట్రేటు స్వతంత్రాధికారులగుచున్నాడు. తహసీల్దార్లు మేజిస్ట్రేటులకు స్థానిక పరిపాలకులు రైలువే విషయము లన్నియు రైలువే బోర్డువారికి బంపుచుండును. ఈ రాజధానియందు రైలువే విషయములపై కధికారము స్థానిక ప్రభుత్వములవారి కుండుట యవలయును. రైలువే కార్యదర్శి స్థానిక ప్రభుత్వము వారి యొద్ద రైలువే అధికార ప్రతినిధియై యుండును. రైలువే బోర్డువారి యధికారము వృద్ధియై ఈ కార్యదర్శికిగల ప్రాముఖ్యమును ముగి

తనినది. ఈ కార్యదర్శి యుండినగాని రైలువే విషయములను ప్రజల కష్టములను దొరతనమువారికి లభించుటకు ప్రయత్నించుట రైలువే విషయమైన చిట్కమును ముందు వదలింపవలెను. దీర్ఘ విషయమైన చిట్కములే ఎక్కువగా నున్నవి. కొంతకాలము క్రిందకు రాష్ట్రమునకు గలగు అప్పులనుండి యే ఈ కష్టములను భరించు జూచుచుండిరి. 1909 వ సంవత్సరమున ఇండియా కార్యదర్శి గారు రికమండు అత్యులనీ విధముగా కష్టములు చేయగూడదని కాసింపెను. ఈ కార్యమును దీనివేషమునందు దొరతనమువారి ఇండియా కార్య దర్శి గారికి ప్రాముఖ్యమునందు తీర్మానముపాదించిరి. ఆపటినుండి యు అధికార ప్రతినిధులు నోరుమాసికొని యూరకున్నారు. దీర్ఘవిషయమైన చిట్కములతోగలిగియున్న ముఖ్యములగు యెన్నువృత్తులకు తప్పక మార్పులుగలవు. తమతీర్మానమును ముఖ్య నాలోచింపుచు సహాయముగా గోరవచ్చును. లోకముబోర్డు రైలువేను నిర్మించు వరులగుడ ముఖ్యముగా విచారించవలయును. దక్షిణ ఇండియా రైలువే దీని నాటంకముచున్నది ఆసరవిలు ఆంధ్రాగారు సామాన్యజ్ఞానన కథలో జెప్పిరి. ఇచ్చియు దక్షిణమున రాష్ట్రరైలువే కంటె వరులకు సమీకరించి చిట్కము దెచ్చుచున్నది గుంటూరు జిల్లాబోర్డు వారు నున్నారు. ఈ తీర్మానము సంగీకరింప వలయునని రామచంద్రరావు కోరిరి.

ఆసరవిలు కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావు గారు తీర్మానమును బలపరచి 350 గంటలకు నలుగురు విమోచనముచేసెడిది.

రీసర్వీచ్చార్జీ మరూలు.

ఏజిల్లాలో సర్వీచ్చార్జీలు తిన్నగలేక, రీసర్వీచ్చార్జీలుచేయవలసియుండునో అయో జిల్లాలోని రయితులకడనుండి సర్వీచ్చార్జీలు వసూలుచేయవలెదని ఆసరవిలు రామచంద్రరావు గారు తీర్మానము నుపపాదించిరి.

సర్వీచ్చార్జీల విషయమై తమను సభలో విచారణకు వచ్చినది రామచంద్రరావుగారు నెలవిచ్చిరి. సర్వీచ్చార్జీలలో తప్పులుండుట వలన నో, లేక రికార్డులు పోవుట వలనో, వాదాత్మక నన్ని జిల్లాలయందును రీసర్వీచ్చార్జీలకు తరచుచేసిరి. రికార్డులు తప్పులు తడకలు గలందుటవలన, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, ఆనంతపురము జిల్లాలయందును, రిపోర్టుపోవుటవలన, తంజావూరు జిల్లాలోనుండి రీసర్వీచ్చార్జీలకు తరచుచేసిరి. ముఖ్యము తిరువానాపల్లి జిల్లాలోనుండి చేయబడినది. ఏజిల్లాలోని వాలోంచి దొరతనమువారు ముఖ్యము తరచుచున్నది. రామచంద్రరావుగారు తెలిసికొని గోదావరి, కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలోను సుబంధించి కాగితములే పంపబడినవి. తక్కిన జిల్లాలలో కాగితములను పంపలేదు. జే.పి. బెన్సోన్ గారు తెలిపియుండిరి. రెక్కలలో తప్పులు యెందుకు వచ్చినవో తెలియదు. ఇందుకు కారణమైన వారిని గురించి బాగ్రిత్ర తీసికొనవలెను. సర్వీచ్చార్జీలకు తరచుచు చేసినందున మాటి మాటికి సర్వీచ్చార్జీలకు తరచుచు ఆ భుక్తులను రయితుల మెడకు గట్టబాదిన యెడల వానికి తుద మొరము కనుపించును.

కే. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు.

పీరు తీర్మానమును బలపరచి సర్వీచ్చార్జీలకు మెండు వారు చేసిన తప్పులకు రయితులను సాక్షులు పెట్టుకొనుటకు న్యాయము కాదని చెప్పిరి.

కార్యదర్శిగారు.

కానము ప్రకారము సర్వీచ్చార్జీలకు రయితులు కాపాడవలయునని కార్యదర్శిగారు రిసిరి. రాష్ట్రపాఠశాలయెడల వానియొక్క లేగాక వానిని తిరిగి పాఠశాలకు కూరినావ రయితులు పెట్టుకొనవలయును. ఎక్కువో 20 సంవత్సరముల క్రిందకు, ఈ సర్వీచ్చార్జీలకి. రాష్ట్ర పీఠమును రయితులతో చేసికొనవలెను. సర్వీచ్చార్జీలు ఆనాడు పాఠశాలలో ఎల్లా తెలియగలవు. తప్పులు చేసిన సర్వీచ్చార్జీలకు శిక్షించవలెనని తీర్మానమును బలపరచినవారు చెప్పిరి. వారిలో కొందరు గురించి వారిని పిల్చి లోకమునందు తర్వాత కనుగొనవలెనని శిక్షించుట యెట్లు?

రామచంద్ర రావుగారు

తీర్మానమును గురించి నొక్కట కిచ్చుతరక రామచంద్ర రావుగారు రద్దుచేసికొనిరి.

సర్వీచ్చార్జీల కోర్టులు

1894-వ సంవత్సరపు లాకు ఎక్కితేమకు అప్పు కనుసరించి రిమిషను మున్నగు కష్టపరములను కలుబోర్డులు కూడ విచారించుట కధికారము లియ్యవలయునని రామచంద్రరావు గారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

దీనికి సంబంధించిన ధరభాములను విచారించుటకు ఏ

10 వ పేజీ చూడండి!

విషయానుక్రమణిక.

కావ్యాలు	2
కృతాంతములు	3
చెన్నపురి కావ్య సభ	4-5
క్రధానవ్యాసము	
పదపతి—లాభములు	6
క్రధానవిద్యాశాలలు—ప్రభుత్వచోదము	7
విశోపా మహాసంగ్రహము	
నిశేధతంత్రవాదము	8-9
ఇతరవిషయములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదము	11-12
కీ. వోరగడి కితమ్మగారు	18

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం. ఏప్రిల్ నెల 7-వ తేది

శుక్రవారము.

పరపతి—లాభములు.

పరపతిసంఘములకువచ్చులాభమువిషయమై మొన్నటిదినము గా|| శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రాక తీర్మానమును మన శాసనసభలో నుపపాదించిరి. ఇదివరకు సీసంఘములకు కలుగు నికరాదాయములో నూటికి ఇరువదియైదువంతులు నిలవద్రవ్యముగా చేర్చబడుచుండెడిది. దీనినే సామాన్యముగా రిజర్వఫండు అని వాడుట కలదు. నిలవద్రవ్యము ఎందుకు నుండవలయునో యెల్ల రెండుగురు, ఏవిధముననుటకుంటి యాకస్మికమయినను సంభవించి అందువలన నష్టము కలుగునెడల అట్టిసప్తమును సర్దుటకుగాను ఈ నిలవద్రవ్యము ఏర్పడియున్నది. ఇంతేకాక మూలద్రవ్యము విశేషముగా లేనియప్పుడు వ్యాపారము జరుగుచుపోగా ఒకప్పుడు నష్టము కలుగుట తటస్థించినయెడల సంఘము తీర్చవలసిన ధర్మములను తీర్చుటకు సీనిలవద్రవ్యము పనికి వచ్చుననియు అంగీకరింపవచ్చును. నిలవద్రవ్యమునకు ఈరెండు ఉపయోగములును కలవు కాని ఇంతకంటెను హెచ్చు ఉపయోగములు కలవని ఇదివరకు నెవ్వరును సవిమర్శముగా చెప్పగలిగియుండలేదు. అయిన ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే నేర్పరుపబడి ఇటీవల నివేదకమును ప్రకటించిన పరపతివిచారణసంఘమువారుమాత్ర మొక్కొత్త యుపయోగము సీనిలవద్రవ్యమునకు నూహించుకొనువారైనారు. నిలువద్రవ్యము హెచ్చుగా నుండుచు పోయినయెడల నది మూలద్రవ్యముగా నుపకరించుననియు అందుచేత ఏసంఘమునకైనను కార్యక్రమమున నిడుటకు తగినయంత ద్రవ్యము ఎల్లప్పుడును సిద్ధముగా నుండుననియు కావున సిద్ధద్రవ్యమును పెంచు నుద్దేశముతో నిలువద్రవ్యమునకు నికరాదాయములోని యర్ధభాగమును చేర్చుచుపోవుట యనవర మనియు సభిప్రాయపడినారు. ఈయభిప్రాయము విశేషతీతప్ర. ఏలయన నిలువద్రవ్య మెప్పుడును సిద్ధద్రవ్యము కాజాలదు. సిద్ధద్రవ్యమనగా కార్యక్రమమున నిడక ఆకస్మికములకుగాను ప్రత్యేకించి పెట్టిన దనియే యర్థము. అందుచేత నిలవద్రవ్యమును హెచ్చింపవలసిన దని యుపక్రమించునప్పుడు 'సిద్ధ'ద్రవ్యపుమాట తల

పెట్టుట పొరబాటు. మన ప్రభుత్వమువారును పరపతి విచారణసంఘమువారి కలంగిన యాహ్వానముననుచువారై ఎత్తైనను సంఘముల తేమమునకు మేలునకే కదా మన వినిలవద్రవ్యమును హెచ్చింప నుత్తరువు లిచ్చుచున్నాము. మే లెప్పుడైనను వెగటగునా యని యాలోచించి సంఘముల నికరాదాయమున నర్ధభాగము నిలువద్రవ్యము క్రిందచేర్చవలసిన దనినారు. ఈయత్తరువుచ్చుటలో ను(షేప్)భాగములు కలసంఘములకు భాగములు లేని సంఘములకును నొకటే యత్తరు వొసంగినారు. అయ్యతముగూడ నొకప్పుడు విషయగుట కలదు. అట్లే కార్యనిర్వహణమున మేలనిమిక్కుట ముగా నొక్కినచో నదియు నష్టదాయకమే కాక మానదు. పరపతికి రెండుపక్షము లున్నవి. నైతిక పక్షమొకటి, వ్యావహారికపక్ష మొకటి. రెంటిని సమన్వయము చేసినది కావుననే యీయుద్వయములోకమున నింతటివ్యాపనం బుడి ప్రఖ్యాతిని పడయగలిగినది. పరపతి విచారణసంఘమువారు వైసలహాను నైతికదృష్టితో చేసినారునుటకు సం దేహములేదు. వారు వ్యావహారికదృష్టితో జేసిన సలహాను ఇందుకు సంబంధించిన దానిని ఆలోచించుము. తమ నివేదకమున నలుడది మూడవ పేరాలో మీరు 'భాగముల మూలకముగా మూలధనమును సేకరించుటశ్రేయస్కరము. నిలవద్రవ్యము మూలకముగా సేకరించు పద్ధతికంటెను ఈ పద్ధతి మంచిది. దీనిని ప్రోత్సహపరచుట యుక్తము' అని వ్రాయుచున్నారు. భాగద్రవ్యము నిచ్చుకొనువారు అందువలన కొంతవరకు తమకులాభము కలుగునను నాశలులేనిచో ముందుపడిరారు కదా! అందులోను భాగద్రవ్యము సంఘమున కేదైనను ఆకడసమకూరినయెడల సంపూర్ణముగానష్టముకూడ కావచ్చును. అందుచేత తగిన లాభము భాగద్రవ్యముమీద చేతకొందునను సభిప్రాయము లేనియెడల నెవ్వరును భాగద్రవ్యము నిచ్చుకొనరు. సామాన్యముగా ఇన్నిమానములమీద తిరిగి యియ్యబడవలయునను మరత్తుమీద సంఘముల వశమున సభ్యుడుగాని ఇతరుడుగాని ఉంచునట్టి డిపాజిట్టులకు భాగద్రవ్యమున నున్న యపాయములు లేవు. అట్టి డిపాజిట్టులకే సరియైనవడ్డీ ముట్టుచున్నది. అంతకు కొంచెము వై బడినలాభముండునని తోచిననే కాని మానవస్వభావము అపాయముల నంగీకరింప నియ్యకొనదు. కావుననే పరపతి విచారణసంఘమువారు డిపాజిట్టులపైన పరపతిసంఘము లిచ్చు వడ్డీకంటెను నూటికి రెండో మూడో యెక్కువకేటవరకును లాభము పంచిపెట్టవచ్చునని భాగద్రవ్యమును సంపాదించుటకు మార్గము సూచించినారు. ఇంతవరకును వ్యవహారఫక్కి ననుసరించినారు. మరల నైతిక ఫక్కికి దిగి భాగస్వామ్యలాభము క్రింద నికరాదాయమును సంఘోపయోగంబునకును ఇతరోపయోగములకును బెట్టక సభ్యులెక్కడ పరపతి యొక్క యర్థమును చెరువుమరో యని ఏసంఘముగాని తాము పైన సూచించిన విధికి మించి నికరాదాయమునుండి భాగస్వామ్యలాభమును పంచిపెట్టరాదని నిషేధించినారు. ఈ నిషేధమున కనుగుణముగా మన స్థానికప్రభుత్వమువారు నూటికి తొమ్మిది శాతము మించి భాగస్వామ్యలాభము

పంచిపెట్టరాదని నియమించినారు. ఇంతటితో నైతికపక్షము కాపుడల యుని పోవుచున్నది. ఇట్లు కాపుడల యైన యప్పుడును గూడ నికరాదాయములో నర్ధభాగము నిలువద్రవ్యముతో చేర్చవలయునని నిర్బంధించుట వ్యవహార పక్షమునకు చెరువుచేయుట యగుచున్నది. సగము నికరాదాయము నిలువద్రవ్యముతో చేరిపోగా మిగతసగము నిలువద్రవ్యముతో భాగస్వామ్యలాభములు పంచిపెట్టుట యనిన నాలాభము నెంతో తగ్గించుట యనుటలో సందేహము లేదు. అనేకము లయిన సంఘములలో ప్రభుత్వమువారు పెట్టిన మితియగు తొమ్మిది శాతమునను చేరుటయే దుస్సాధ్యము. అందులోను పరపతిసంఘముల నికరాదాయమునకు నితరవ్యయములును కలవు. కరపతి వ్యాప్తి నందుటకు సంఘములు కొంత విజ్ఞానవ్యాపనా కార్యమును భరించుచున్నవి. కొన్ని పరపతిసంఘములు పరపతిసంఘములను పెట్టియున్నవి. కొన్ని పరపతిసంఘములు పరపతిసంఘములలోకులకు విషయములను బోధించు బోధకుల నేర్పరచుచున్నవి. మరికొన్ని పరపతిసంఘములు రాత్రిపాఠశాలలు మున్నగు పనులకు ద్రవ్యము వెచ్చింపదలపెట్టుచున్నవి. ఈరీతిగా ఉద్యమమునకు తోడ్పడు పనులెల్లయును పరపతిసంఘములుచేయవలసియున్నవి. ఇందుకని అనేకసంఘములు 'కామకా బెనిఫిట్ ఫండు' అనుపేరిట అందర మేలునకై ప్రత్యేకించి ద్రవ్యము ప్రోగుచేసిపెట్టుచున్నవి. అందుచేత వీని నికరాదాయమును సగముచేసేవేముట యనిన సీపడు లన్నిటికిని నాటంక మొనర్చుట యనియే యర్థము. పరపతిసంఘముల నైతికపక్షమునకు నిట్టిఫలము కలుగుటకంటె గాఢతరఘాతము మరియొకటి యుండజాలదు. ఇంతటి ఘాతమునకు సోర్పుకొనినను భాగస్వామ్యములకు తగినలాభమియ్యగలుగుదుమని గాని తగినంత విస్తారముగా భాగద్రవ్యమునాకర్షింపగల మని కాని పరపతిసంఘములు ఆలోచించుటకు వీలులేదు. అనగా పరపతిసంఘములు నైతికపక్షము నుండియు వ్యవహార పక్షమునుండియు రెండుపక్షములనుండియు నష్టము నందవలసినవి యగుననుట. అందులోను కొన్ని పరపతిసంఘములు పట్టణములకు చెందినవి తమ మూల ద్రవ్యము మీద నేతామాధార పడవలసినది గాని బయటి నుండి అప్పులు చేయుట మున్నగురీతుల ద్రవ్యమును సేకరించుట యందు ప్రోత్సహింప బడగూడదని పరపతి విచారణ సంఘమువారే పదునేడవపేరాలో సలహాచేసి యున్నారు. అనగా పట్టణ మానములలోని సంఘములు భాగముల మూలకముగా నెక్కువ ద్రవ్యము నాకర్షించుకొనవలయు ననుట నష్టము. ఆకర్షించుకొనుటకు పైన వివరింపబడిన రీతిని ప్రభుత్వము వారి యత్తరువులు ఆటంకములగుచుండ సీసంఘము లభివృద్ధియగుట యెట్లోమే మెరుంగలేక యున్నారము. పరపతి సంఘముల సంగతి వివరించునప్పుడు మరియొక సందర్భము గూడ జ్ఞానక ముంచుకొనవలయును. పరపతిసంఘము సభ్యుల మేలున కేర్పడినది. ఋణగ్రస్తులను విముక్తుల జేయుట ప్రస్తుతపు పరపతిముఖ్యోద్దేశము. పరపతి విచారణ సంఘమునారు క్రొత్తగా చేరు సభ్యులకుగల యప్పులను సాధ్యమైనంత

త్వరలో పరవతి సంఘమువారు తీర్చివేసి ఆతనిని బాగుపరచవలసిన దని గట్టిగా సలహాచేసినారు. ఇది తప్పక యనుకరణీయమని హైందవభూమి నెరింగిన వారందరును సంగీకరింపక తీరదు. ఈవిధోద్దేశమును నొక పర్యాయ మంగీకరించితి మేని పరవతి సంఘ కార్యక్రమమున దీర్ఘముగా నవ్వలను ఇచ్చుట ప్రథమకర్తవ్యమని ఏర్పడుచున్నది. అనగా పరవతిసంఘపు మూలధనము చకచకమని పలుమారు చేతనుండి చేతికి మారి పుష్కలముగా లాభమును సాపాదించు మార్గములేదనుటయే కదా! అందుచేత పరవతి సంఘమునకు వచ్చులాభములును సంతోషింపఁగల లక్షణములునుండ జాలవు. ఇన్ని నిరోధములు గల కార్యక్రమమునకు క్రొత్త నిరోధములు పెట్టుట వ్యవహారమునకే భంగకరము. కావుననే గా॥ శాస్త్రిగారు ప్రభుత్వమువారు మితజవాబువారి యంతములును భాగస్వామ్యములతో కూడుకొని నవియు నగు పరవతిసంఘమును సైతము తమ నికరాదాయములో నర్థభాగము నిలువద్రవ్యముతో చేర్చవలసినదని ఇటీవల పంపిన యుత్తరువును రద్దుచేసి ఎప్పటివలెనే నాల్గింట్ల నొకవంతు నిలువ ద్రవ్యముతో చేర్చదగిన ట్లెర్నరచవలసినదని యుపక్రమించిరి. ఇందుగల న్యాయము గా॥ కార్యుగారు చక్కగా గ్రహించిరి. కాని ప్రభుత్వాధికారులకు గౌరవనప్యమగునేమో యనుశంక సహజముగానే వారి పూర్ణాంగీకారమును వెనుకకు లాగినది. ఈ నిబంధన కట్టపరిస్థితిని ఈసంఘమునకు కల్పించుచున్నది యని తోచినచోట రిజిస్ట్రారుగారు ప్రభుత్వమువారి యనుమతితో అర్థభాగము నిలువకు చేర్చవలె ననుటకు సడలించవచ్చునట! సామాన్యసూత్ర ముదారితరముగా నుండి విశేష సూత్రము సంకోచస్థితిని ప్రదర్శించుట న్యాయముగా నుండును గాని విశేషసూత్ర మాదార్యమును ప్రవేశపెట్టుటకు పనికిరాదు. విశేషసూత్రము ప్రయోగపడుట విశేషపరిస్థితులలోనే తప్ప సంభవించదు. అట్టి విశేషపరిస్థితులు చర్చయై నిర్ణయమగుట కష్టతమము. కావున నీ విశేష సూత్రపు లాభ మెవ్వరికిని కలుగదనియే చెప్పదగియున్నది. పరవతివిషయమున నుదారులని పేరు గాంచిన గా॥ కార్యుగా రీ రీతిని నెదురొడ్డుట మాకు ఆశ్చర్యమును కలిగించుచున్నది. ఈనిలువ ద్రవ్యము విషయమున తాము పరవతి నాయకులను సంప్రతించక చేసినదానిని త్రిప్పట కష్టతమముగా నున్నదని స్పష్టపడుచున్న నిమేషమున గూడ గా॥ బి. వి. నరసింహయ్యగారి తీర్మానమును త్రోసి వేయుజూచియుండుట ఆశ్చర్యతరము. మీ కోరునది మరియేదియు గాదు. ఇండియా పరవతి విచారణసంఘమువారి సలహాల ననుసరించి నిబంధనలలో మార్పులు ప్రభుత్వమువారు చేయుచో ముందు పరవతినాయకుల నాలోచించి తీర్మానింపవలసినదనియే. ఈ విషయమే కార్యుగారి యగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద జరిగిన కడపటి పరవతి సమావేశమున తీర్మానముగా సంగీకరింపబడియెను. గా॥ కార్యుగారును నిన్నటి ప్రసంగములో నొక రీతిగా దీని కంగీకారము సూచించిరి. నిబంధనలు చేయబడినప్పుడు అయ్యవి ప్రకటింపబడుననియు శాసనసభవారియెదుట నిడబడు నని

యు తెలిపిరి. ఇది యొకవిధమున నాదార్యముగను గాని యాదార్యము కాజాలదు. నిలువద్రవ్యము విషయమునను, భాగస్వామ్యలాభపు కేటు మితి విషయమునను, పరవతి విచారణసంఘమువారి 160వ పేరాలోని సలహావిషయమునను ఇదివరకు మన స్థానికప్రభుత్వమువారు మాకు తెలిసినవరకు ఉత్తరువులు మంజూరుచేసి యున్నారు. ఈయుత్తరువుల కీ మాత్రము అదృష్టమైనను వట్టలేదు. ఇక ముందు పుట్టుచుండు ఉత్తరువులకు శాసనసభ సలంకరించు భాగ్య మబ్బు నని వినుట సంతోషదాయకమే. కాని ఇది వట్టి యలంకారమాత్రమే యగుటచే నాదార్యము కాజాలదని వర్ణించితిమి. అనధికారాభిప్రాయము ఉత్తరువులు మంజూరు చేయుటకు ముందు తాము వినుట యందరకును లాభకరమని యెరింగియును గూడ ఏల గా॥ కార్యుగా రీవిధమున అనధికారసభ్యుల తీర్మానముల నీ విషయమున త్రోసి వేసినారో మా కర్థమగుట లేదు. వాశే యాలోచించి ప్రత్యుత్తర మియ్యవలసి యున్నారు.

ప్రథమ విద్యాశాలలు—ప్రభుత్వ సహాయము.

దైవము మానవునకు నిచ్చినవాయువు జలములు ఎంత స్వతంత్రములుగానియ్యబడి యున్నవో అంతధారాశముగా ప్రాథమికవిద్య వ్యాపింపవలసియుండు ననుట నర్వనాగరక రాష్ట్రములును అంగీకరించిన సిద్ధాంతము. ఈసిద్ధాంతమునకు ననుకూలముగనే నిర్బంధోచిత విద్యాపద్ధతు లుపక్రమింపబడి యున్నవి. ఈసిద్ధాంతము ననుసరించియే మహాశయుడు గోకల మనదేశమునను నీపద్ధతులు అంగీకృతములు కావలయు నని హోరాహోరగ ప్రయత్నములు చేసెను. ఆప్రయత్నములు ఫలప్రదములు కాకపోవుట యాతనితప్పు కాజాలదు కదా! అవి ఫలవంతములు కాకున్నను వానివైపునకు మనలనుదీసికొనిపోగల యితరోపాయములను మనము వెదకుట న్యాయముగా నున్నది. కావుననే ఆతనికి తరువాత నాతనిస్థానమున పనిచేయుచుండు గా॥ బి. ఎన్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు నిన్నటిదినము మన శాసనసభ్యులసభలో నొకచిన్న యుపక్రమమును గొని తెచ్చిరి. మన ప్రభుత్వము వారు స్వతంత్రోపాధ్యాయులు పెట్టుకొనిన పాఠశాలలకు నెక్కువ గాంటు లిచ్చుటచేతను అట్టిపాఠశాలల విచారణ మున్నగునవి చేయుటకు స్థానికసంస్థల కధికార మిచ్చుటచేతను ప్రాథమిక విద్య వ్యాపింపజేయుట తోడ్పడవలసినదని కోరిరి. ప్రస్తుతము మనప్రభుత్వమువారు వలంబించు పద్ధతి ఈవ్యాపనకు ననుకూలముగా లేదు. ఈరాజధానిలో బాలురకు 26,000 ప్రథమపాఠశాల లున్నవి. ఇందులో 6,000 అధికారుల యాజమాన్యమున నున్నవి. 20,000 స్వతంత్రముగా నున్నవి. ఈ 20,000 లలోను 4,500 పాదరీల చేతయందున్నవి. 5,000 స్థానిక సంస్థలచేతులలో నున్నవి. తక్కుంగలవి స్వతంత్రోపాధ్యాయులు నిర్వహించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు చేయదొరకొనిన పని యేమనగా స్వతంత్రోపాధ్యాయులను తొలగి ద్రోసి విద్యాలయములను బోర్డులక్రిందికి తేవలయుటయే. అయిన బోర్డువిద్యాలయములు మిక్కిలి వ్యయాన్వితములు. స్వతంత్రోపాధ్యాయులకును స్వతంత్రసంస్థలకును ప్రభుత్వము వారు ఇచ్చుచుండు సహాయమునకు మూడింతల సహాయము బోర్డువిద్యాలయములకు నిచ్చుచున్నారు. ఇట్లు ఇయ్యవలయు సనినయెడల ప్రభుత్వాధికారుల

యాజమాన్యము క్రింద విద్యాలయము ఎక్కువ బాగుగా పనిచేయు నని విద్యాశాఖాధికారులు ప్రత్యుత్తర మిత్తురు. ఈయెక్కువ బాగేమో మిథ్యమనియు మూడింతలు వ్యయము మాత్రము సత్యమనియు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు వాదించిరి. గా॥పిట్టెండ్రెగూరూ శాస్త్రిగారివత్తుమున మిక్కిలి యుత్సాహముతో నుపన్యసించి శాస్త్రిగారి యనుభవము చక్కని యాధారమని నుడుపుచు తాము నాడే ప్రభుత్వాధికారుల మూలకముగా విద్యవాపింపజూచుట మిక్కిలి వ్యయకారణమని యుద్ధోషించిరిని తెలియజేసిరి. మువ్వరు విద్యార్థులకు అధిపతిమము ఇరువురువిద్యార్థులకు నక్కరకు వచ్చు ద్రవ్యమును నెక్కు విద్యార్థికియి వ్యయపెట్టుట న్యాయముకాదని ప్రభుత్వశాఖాధికారిగారైనను నొప్పకొనక తప్పదు గదా! గా॥ స్టోను గారు కొంత వ్యతిరేకముగా వల్కుచును గూడ విద్యాలయములకు గ్రామపంచాయతుల యొక్క యు స్థానిక సంస్థలయొక్కయు నధికారమున నిటుకు తమ కభ్యంతరము లేదనియు నుపాధ్యాయుల స్థితిగతులను బాగుపరచుటకు తా మెల్లప్పుడు సంసిద్ధులనియు తెల్పిరి. కాని అధికారణములచే తీర్మానమును ఎదురుట తమకు విధింపబడిన దని వాక్రుచ్చిరి. ఇదియెంతయు శోచనీయము. ప్రథమ విద్యవద్దకువచ్చునపుటికి ప్రభుత్వమువారికోశమున ద్రవ్యలోప మగుచుండుట మనదేశపు ప్రత్యేకాదృష్టము. ఇదియున్న డ మరియొకటిరెండు అభ్యంతరములును నీ తీర్మానమునకు తేబడియెను. ఉపాధ్యాయుల గ్రామముల మాత్రముతోనే యుండవలె. ఇతరవిధముల ద్రవ్యము సాపాదించునట. విద్యనేర్పుటలో పాట్లగడదినచో నేల ఉపాధ్యాయుడు ఇతరమార్గముల కరుగును? ఆతనికి విద్యావృత్తిలో తగిన యాదాయమువచ్చునట్లుచేయుటయే గదా ఈగోపమునకు మందు? స్వతంత్రోపాధ్యాయుడు స్థానికసంస్థల యధికారమునకును పంచాయతుల యధికారమునకు లోబడునా యనుటకు నదియేగదా ప్రత్యుత్తరము. తన జీవితము బాసపడు నెడల నేల లోబడదు? నిజమునకు స్వతంత్ర విద్యాప్రతిష్ఠాపనలకు గాంటులు హెచ్చించి స్థానిక సంస్థల యాజమాన్యమున వాని నుంచినయెడల రెండు విధముల లాభము కలుగుచున్నది. ప్రభుత్వము వారు ఒక్కవిద్యార్థికి చదువు అందించుచోట ఇరువురకు నందియ్యగలరు. ఉపాధ్యాయు లిప్పటివలె నుదాసీనులై పనిచేయుట మాని సక్రమముగా పనిచేయగలరు. విద్యావ్యాపనమున నివి సామాన్యములైన ఫలములుకావు గావున శాస్త్రిగారు తాము విషయులగువరకును పోరాడుదురు గాక యిది కోరుచున్నాము.

కొత్తపద్ధతి.

నిన్నటి దినము గా॥ కార్యుగా రు శాసనసభా కార్యక్రమములోనికి నొక కొత్తపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టిరి. ఆచూపర్ల కృష్ణారావుగారి దేశభాషుల తీర్మానము నిమగ్నకు కవిత్వపునామ తామన్నివిషయములలోను ముందుపడి చెప్పుకొని తమ యభిప్రాయములకుజెప్పక అనధికారసభ్యులెల్లడమ వారివారి యభిప్రాయముల నియ్యవలసినదని కోరిరి. అంతయు విని అన్ని సంగతులను ప్రభుత్వాధికారులు భూషకముచుకొని ప్రకృతింపగలరని వాగ్దాసముచేయుచు విషయముకు ముడల సమావేశములలో విమర్శింపవలసినదని కోరిరి. గా॥ కార్యుగా రు ప్రజలకు సంగతులు తెలియజేయుననునభిప్రాయమునజెప్పినట్లుట వారిమాటలేనాస్థ్యములై తనవారు చున్న విద్యార్థులకు గాదుకల మండలసభలలో ప్రజలకు విషయవివరణ మొనర్పగలవారిని ప్రభుత్వసభ్యులు కాన నిర్మాణసభలలోసంగీకరింతుట కదియేప్రథమతరుణము. ఇది కుదరకచకమేకదా!

బరోపా మహా సంగ్రామము

ఆంగ్లదేశముపై విమానములదాడి-నివారణప్రయత్నములు

హాల్-దురాజ్యాంగసభ రహస్యలోచనము-దొరతనమువారి ప్రకటనము.

బాగ్దాదుమీద దాడి - పార్లమెంటుసభలో ప్రశ్నలు.

ఇంగ్లాండు

మందుకర్మాగారమున యగ్ని బయలుదేరుట.

లండను, ఏప్రిల్ 4.- ఈ వారంతయును కెంటు లోనన్న యొక మందుకర్మాగారమున నిష్పాదముకొనెను. సుమారు రెండువందలపాతిక పట్టెల పగల రెండున్నాము లగునంత నిష్పాదముకొనెనని తెలియజేసెను. రెండుగంటలైన తరువాత కడపటిసారి ప్రేతెను. ఈ యగ్ని పగలకొనితూ వారు త్వగ గలిగెను. అని మండ సామానుకుంబిర్యము వారు తెలిపిరి.

ఓడలనుముంచుట.

లండను, ఏప్రిల్ 4.- బెన్జూయను బ్రిటీషు వారి యోధమును విగోయను స్పెయినువారియోధమును ముంచివేయబడెను. బెన్జూయలో కళానుబంధా వొకడు మునిగిపోయెను. విగోయనునోడ బిస్కె ఆఖరమున నుండగ టూర్పెడోను బ్రయోగించిరి. ఓడకొనులను బిస్కెలైరువద్ద నొడ్డుకట్టిరి. యెల్లి వాహనలనాయకు బలాండులయోధమీద టూర్పెడోను బ్రయోగించిరి. కళానుబంధుడేరి. ఈ విషయ మై విచారణజరుగును. ట్యూబాంటియాయోధను దొరతనము వారు బరిశీలించుటకు బూనుకొన్నాడు.

నూతననైవిక పతకము

లండను, ఏప్రిల్ 5.- మిలిటరీ మెడల్ అనుపేట నూతనపతకము నొకదానిని యొక్కరచితిమి శ్రీరాజాగారు బ్రక టించిరి. ఈపతకమును వాక్ కవివస్తు ఉవ్వోగిములకును భటులకునురణరంగమున గావించిన స్త్రావ్యకృత్యములకై నేనాని నిఫారముమీద నిర్దురు. ఈపతకమునకు రెండవైపున రణ రంగ కూరకృత్యమునకై యిచ్చుబడెనని ప్రాసీయించును.

వైమానిక దళము.

లండను, ఏప్రిల్ 7.- వైమానికదళముగూర్చి బెర్లింగుగారు జాపిన కొరతలనుమహాన కామన్వెధలో తెన్నెట్లు గా రిల్లు బయలుదేరిరి. సం15వ బెర్లిలిను నే గాక మరియొక బెర్లిలినుగూడ మనోరప్రాంతములను గొట్టివైది తిమి. ఆ బెర్లిలినులోని యధికారిబంపిన వాయువాస్త్రకము మెట్టవైది యగుపడగా దానివలనవాకీవిషయము తెలిసెడిది. వైమానికరక్షణలోపాయ విషయమున మనమేర్పరచిన సాధ నము అందరు తెలిసినదానికంటె పెద్దదయి విశాలమునైనది యనై యున్నది ఇకముందు జనుపటికంటె త్వరలో దేశము మీదికి విమానములు రావడం గాపాడగలము.

నావికా యుద్ధము.

లండను, ఏప్రిల్ 5.- నిన్నటి దినమున కాటిగట్టి సం ధియందు నాకాయుద్ధము జరిగెనని స్థావరమునుండి దెలియ వచ్చుచున్నది. సముద్రముమీద తీవ్రముగ ఫిరంగిధ్వజములు విసదయ్యెను. కె.టె.నీ దెల్పా తగిన జర్మనీయులు టూర్పె డోనాను హెల్సింగు బోయియాగ లాగిని పోయిరి.

నిషేధములు.

లండను, ఏప్రిల్ 5.- త్వరలోనే విరోధిదేశములకు బోనియ్యగూడని సరకుల నింకను హెచ్చింపజచ్చారని రాబర్టు సెనెట్ ప్రభువు కామన్వెధలో నడిచిరి.

ఇంగ్లాండుపైని జన్మినుల దాడి.

లండను, ఏప్రిల్ 6.- నిన్న రాత్రి 9-50 గంటలకు ఇంగ్లాండు ఈకాన్య భాగమున నొక జన్మిను కనబడెనని దానిని దెలిపి నే సాధించిరి. ఆ జన్మిను కొన్ని బొంబులను విసిరిత గ్లాని ప్రాంతమునకిరిగిల్లు తెలియజాచెను.

పార్లమెంటు ప్రజలసభ.

బాగ్దాదుపై దాడి.

బాగ్దాదుపై దాడివేయుటకు దొరతనమువారు రనుమతిం చి నపుడు అంగులకు జనరలుటవును సెందుగా రనుమతించి నట్లు లిఖితములమీమన వచ్చినదా అని ఆప్తుడు గాడిదిరి.

ప్రారంభములేదు. ఈ తీర్మానములను జనరలు నిన్ను గాడితోడనే జరుపబడినవి కేంలేక గాడు నడిచిరి.

పార్లమెంటు ప్రభుత్వ సభ

స్పెయిను కలెఖతవరకును జరిగిన యుద్ధములను గూర్చి జనరలు నిన్ను గాడు ప్రకటించిన విషయములను ఇన్స్టిం గ్టును ప్రభువుగాడు చదివి వినిపించిరి. ఆక్టోబరు మొదలు నిన్స నుగాడు రాజీనామా యిచ్చిన తేదీ వరకును జరిగిన యుద్ధము లను గూర్చి ఆయన వంపినవివరములకు ఆంగ్ల దొరతనము వారు ఆసాదించుచున్నాడు. గాని ఆ యుద్ధఫలితము ఇంకను తెలవకుటవలన ఆసాద్యుల నిపుడు తెల్లదించుట సమచితము గాదు. ఆంగ్లభారతనేన లత్యధికమును సాహసమును చూపినది అని ఇన్స్టింకుటుగాడు నడిచిరి.

వెండియా నాక.

వెండియా నాక విషయమున ప్రమాదకరమును విస్మృ తికలగలేదని వాణిజ్యకాఖవాడు గ్రహించిరిని రన్నియనుగాడు నడిచిరి.

క్రోత్తవన్నులు-భాగ్యసెయ్య గారి సూచనము.

లండను, ఏప్రిల్ 6.- కాలాశీతమువలన 80 లక్షల పావుల రవిన్యూను నష్టపోవకుటకై క్రొత్తపన్నులన్నియు నొక ఆర్థికవిలువనుండి ప్రారంభింపి వేగవంతమున యందుకు చేర్చవలయును. అధికముగ వచ్చులాభములపై వస్తువులను అంకెలవచ్చుచేసి రెండవవిలు ప్రారంభము ఆలస్యముచేయ బడవచ్చును. అని మెకెన్నా గారు ప్రజలసభలో నడిచిరి. అసం తరమున క్రొత్తపన్నులవిలు సభయందు ప్రకటపెట్టబడెను.

ముంపబడిన స్త్రీ మర్దు.

లండను ఏప్రిల్ 6.- క్లాసు కేంబెల్లు అను ఆంగ్లస్త్రీ మ ర్దు, బాన్సుఅను నాకృత్య స్త్రీయనుంచబడినది. రెండవస్త్రీయకు చెందిన నలుగురు కానవచ్చుట లేదు.

మరణము.

లండను ఏప్రిల్ 6.- ఫీల్డుమార్షలు వాగ్నెలో గాడు మృతిపొందిరి.

లండను ఏప్రిల్ 4.- సర్ జే. రార్డు లూథుగుగాడు చని పోయిరి.

ప్రాన్ను

బ్రిటీషు సేనాముఖము.

లండను ఏప్రిల్ 6.- మునుపు మందుగనుల చేర్చి నపు దేర్పడిన గోతులవలనను శత్రువులెర్పరచిన స్థానములను గ్యాలరీలను మనమహల్లానవద్ద మందుగని బ్రయోగించిధ్వం సముచేసితిమి. నేటిదినమున బోయిగోరతువద్ద వారి కిదిరము మీద జయప్రదముగ ఫిరంగుల బ్రయోగించితిమి. సెయింటూ లాయు ప్రాంతములం దిరువాకులవారును ఫిరంగుల బ్రయో గించుకొనిరి. ఇప్పేనున తీర్మానము సెయింటూయి యను బాటమీద మనము పెద్ద ఫిరంగులను బ్రయోగించి శత్రుకం దకములను ధ్వంసముచేసితిమి. అని బ్రిటీషువారు బ్రక టించిరి.

జర్మను జలాంతర్గామిని ముంచుట

పారిసు ఏప్రిల్ 6.- నిన్నటిదినమున ఆంగ్లజలాంతర్ గామిని జర్మనుజలాంతర్గామి నొకదానిని ముంచెననియు, నాదికలమున్నును వారు కాపాడబడిరినట్లు ప్రకటించబడెను.

వెర్దను యుద్ధము.

లండను, ఏప్రిల్ 5.- పారిసు. మన నిష్ఠా వైదికులన జేరువరము న ద్వేష్యముతో జర్మనీయు లాకేనయమున జేరు జేరు ప్రకటించుట మెరుకుచున్నాడు. కాని ఫ్రెంచివారు పగిలికారముల నొనర్చి. జర్మనీయు లాకేమించిన పగిదేశము నంతటిని మరల కళపరచుకొనిరి. జర్మనీయుల ప్రాధాన్యము చిత్రించుట. మొదట సామాన్య భటులను దగ్గరగా గూర్చి బంపిరి. వీరిని మన ఫిరంగులు వారముజేసెను. వీరి తరువాత మేలైనభటులను బంపిరి. వీరివలన మన రణభంక్తి చీల్చునగునని తలంచిరి. ఫ్రెంచివారు భటులను వ్యర్థముచేయకయున్నాడు. జర్మనీయులు నష్టమునకు లక్ష్యముచేయక యున్నాడు. జర్మ నీయుల కిటీసలి పోరాటమునంకంటె ఎక్కువ నష్టము లెప్పుడును గలిగియుండలేదు. ఇంకమింది నష్టమైనను వారు పొందినలాభ మెక్కిరము లేదు. అని యుద్ధాగ్రీయులు దెల్పు చున్నాడు.

జర్మనీయుల కందకములమీద ఫిరంగుల

బ్రయోగించుట.

లండను, ఏప్రిల్ 6.- పారిసు. స్టీక్ ప్రాంటువద్ద జర్మ నీయుల కందకములమీద ఫిరంగుల బ్రయోగించితిమి- ఎయి నీమీదను ఆగ్నేయంధును ఫిరంగి యుద్ధములు జరిగెను. మ్యూ నునకు తూర్పున తగిలియుండు కాంతిముగ నుండెను. దొనా మాంటువద్దను వావద్దకు ఆర్వవేళ్ళును ఫిరంగి ప్రయోగము జరిగెను. వెర్దను ప్రాంతమున కాల్పులునువై బడలేదు. అని ప్రకటించిరి.

వైమానిక యుద్ధములు

లండను, ఏప్రిల్ 6.- పారిసు- వెర్దను యుద్ధము ఫ్రెంచివారికి జయప్రదముగ తరిగిమి. చురున్నది. మ్యూను నకు వడకుట కాంతిముగనున్నది. తూర్పువై ప్రసవోయకాలెటి కుత్తరమున నున్న యుద్ధు కందకములందు మనము ముందునకు పోతిమి. జేవనండు ఫిరంగి బ్రయోగము తీవ్రముగ జరిగెను. సెంటుమిహులు వద్ద జర్మనీయులు 22 మందుగనులను మ్యూను నదిలో వైచిరి. కాని అవి మనము కట్టినయడ్డు కట్టవద్దకు వచ్చి ప్రేతెను. ఏమియు నష్టము కలుగలేదు. ఆగ్నేయలో జరిగిన కర గోళ మందుగనులపోరాటము ఫ్రెంచివారికి జయప్రదముగ నుండెను. లూరైయవండు ముందుగ ఫిరంగుల బ్రయోగించి జర్మనీయు లనేకపర్యాకులునువైచిరి కాని మనముఫిరంగుల బ్రయోగించివారిని వెంకవగొట్టితిమి. వెర్దనువద్ద వైమానిక పోరాటము 15 సార్లుజరిగెను. ముగ్గురజర్మనీయులు క్రింద కడిరి. ఫ్రెంచివారి విమానములన్నియు నురక్షితముగ మరలి వచ్చెను. వెర్దనుప్రాంతమున జర్మనీయుల స్థానముమీద ప్రాచి వారి విమానదళములు బాంబులువేసెను. అని ప్రకటించిరి.

జర్మనీయులను గలిగిన నష్టము.

లండను ఏప్రిల్ 6.- ఈ యుద్ధములోని కంఠటికిని మార్చి నెలలో జర్మనీయుల కక్కర నష్టము మాభవించెనని అగెంజియా లిబేరాయా పత్రికకు ప్తే విశేషమును వాగ్నియు చున్నాడు. వారికి మొత్తము మీద 5 లక్షల మంది నష్టమైరి. వీరిలో నగముమంది వెర్దనువద్ద నష్టమైన వారే యుండరు. ఆస్ట్రీయా వారికి 10,000 మంది నష్టమైరి.

హిందెకబర్ అశస్థ

మార్షలు వాక్ హిందెక బర్దగారు జనవరి నెలలో వెర్దనుకు దీసికొనిపోయిన వైద్యములకు బయలుగ వైద్యముల బంపుడనికొరి. వారికి వైద్యములు దుష్టవారి కెదుర్చుటకై యత్యావశ్యకములు అయినను వారికి వైద్యముల సంపత్తెరిరి అని సి. మి. గెజెట్టునకు వార్తవచ్చెను.

ఫ్రెంచివారు గనిపెట్టిన ఫిరంగులందు

లండను ఏప్రిల్ 6.- డెవలీ కాగ్ని: కిని కటికకు పారిసు విశేషముదెల్పు దెల్పుచున్నాడు. జర్మనీయుల 420 యం.యం. ఫిరంగిలందుకంటె బలవత్తరమును మూలముగ గనిపెట్టబడి నదియు నగు ఫ్రెంచివారి ఫిరంగిలందు నమోనాము తయారై యి.

అస్పిక్రతుమంత్రి.

లండను ఏప్రిల్ 6.- అస్పిక్రతుమంత్రిగారు పారిసు నగరమునకు వెళ్లిరి. బ్రియాదు రిజిట్రు గాడ్ల క్షేమమున తెల్లి. అస్పిక్రతు గారు వారితో యుద్ధమిరి. అస్పిక్రతు మంత్రిగారు ఫ్రెంచుకుండి బయలుదేరి యిద్ద ను నగరమునకు చేరిరి.

విద్య

రమ్యవారి ప్రకటనము

వెట్రాగ్రామ ఏప్రిల్ 6:- అల్లసానియ్యలను బట్టి వారు ప్రస్తుత యుద్ధనాకశహాయుని రమ్యవారిని తలపడి గాని చాలమంది ప్రెసిడెంట్ గాంధీ పోయి బట్టి వారు పలాయనములైరి శత్రుసేనా సుభ్యభాగము నచట రమ్యవారు తలపడి కొన్ని ముఖ్యస్థానముల నాక్రమించిరి. చోరకు ఉత్తరభాగమున కొన్ని గుట్టలమీదనుండి బుక్కలు తొలగింపబడిరి. ద్వీకాయందు మంచుకడుగుచున్నది. వాల్మీకికీర్తనాత్మక జప్తియొకనబడినది. గెలిపియాలో టార్పిన్ పోయి పశ్చిమభాగ శత్రుసేనలు తలపడెను. రమ్యవారు నన్నీలో పొడిచి తరిమిరి చాలమంది హతులైరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారు చేసిన సైనిక ఉత్తరపులు.

రోము, ఏప్రిల్ 6:- ఇటలీ సుంకరముల వయస్సు గలవారందరు సైనిక సేనకాయిత్రై యుండవలసినది ఆజ్ఞ చేయబడింది. 1882, 1883, 1885 సుంకరములలో సైనిక సేనాసర్దులకు నిరాకరింపబడినవారు మరల వైద్యరీతితో తొలపవలసినదనినూడ ఆజ్ఞయయ్యెను.

ఆస్త్రియ మంత్రగారు ఇటలీయుద్ధరంగమున నుండి మరలుట.

రోము, ఏప్రిల్ 6:- మంత్రగారు యుద్ధరంగమున నుండి మరలి వచ్చిరి. ప్రజల అసహనంతో వారికి స్వాగత మొసగి గడువరాని యావదలతో ఇటలీవైద్యముల కడుసాహస వైద్యముతోను పట్టడలతోను పోయి యిది కిర్తి నాడించుచున్నది. వీరు ఇటలీ వారాధిపతిలకు తెలియపరిచిరి. ఇటలీ వాగునమిత్రుడనియును మహాసంగ్రామమున తుదకు విజయమును గెలిచి దృఢపడ్యము కలిగిరి.

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

రోము, ఏప్రిల్ 6:- ఇటలీ ఫిరంగులు కాల్పులచేసి రాజకీయవద్ద ఆస్త్రియావారు తీవ్రముగా తలపడి చాలమంది గోలపోయి వెనుకకుపోయిరి. శత్రునిమానములు తెలిసినదిగా వాంఛించుటకు పురుషులందరి విధములై నవి. వైస్సానోమిడ కొన్ని బాంబులు వేయబడినవి. ఇద్దరు పిల్లలు చనిపోయిరి. వక్షిణ ఇటాంజోగార్డోమిడ శత్రువులవాడి ప్రయత్నము ప్రతిహత మైనది.

గ్రీసు

దొరతనముపై కుట్రలుపన్నుట

ఏథెన్స్ ఏప్రిల్ 4:- స్టాంబూలిన్లు నాయకుడు ఎమ్. ఘనీజీ మున్నగు 7 వ సోఫియాలో అరెస్టుచేయబడిరి. దొరతనము వారిపై కట్టబడను చుండుటలను వీరినరెస్టు చేసినది అనుకొనుచున్నాడు.

యుద్ధమంత్ర రాజీనామా.

లండను ఏప్రిల్ 4:- యుద్ధరంగమునకు పోవు నుద్దేశముతో జనరలు జిప్సిలి గారు మంత్రీత్వమునకు రాజీనామా వీరిస్థానమున జనరలు మరోకు గారు నియమింపబడిరిని అధికారులు ప్రచురించిరి.

మొసపోటుమియా

మొసపోటుమియా యుద్ధము.

లండను ఏప్రిల్ 5:- ఉదయము 5 గంటలైన గ్రీసు దళము ఉమ్మడివాన్ని స్థానమున దొమ్మిచేసి పట్టుకొనినదనియు యుద్ధకార్యములు సంక్రమింప జరుగుచున్నదని సర్ పెర్సీ లెకరు గారు రిపోర్టు చేసిరి.

హాలండు

బెలాండుల జాగ్రత్త పోయములు.

లండను ఏప్రిల్ 5:- హాగు ప్రభుత్వమిది సభ వారు నేటిదినమున గుప్తసభకు జరిపిరి. మంత్రులందరూ వచ్చియుండిరి. గుప్తసభాసంకర మద్యోగముల తెలుపులను గొట్టివేయుట తోనగు కార్యములు చేయునకు మునుపటికంటె సుపదిగ కారణములు వెలిగియుండుటలను నరలించింప నావస్థకు ను గుటచే జరుపబడినదిని బహిరించిరి. దచ్చి వారి సహాయులందు జర్మనీయులు ప్రైవేటుల చేర్చుకొండ తగు రక్షణతో యుద్ధముల నరలించింపుచున్నారని తెలిగొనఁ పరిగ్రామమున్నది.

అమెరికా

బెర్లిన్ లువెలనాకపై నుండిన అమెరికనుల సంఖ్య. లండను, ఏప్రిల్ 6:- ఈనాకపై అమెరికాదళి యుద్ధము నుండెడిరని కాల్పులలో నన్ను అమెరికాయుద్ధుల చెప్పుచున్నాడు.

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త.

లండను, ఏప్రిల్ 6:- ముఖ్యమంత్రి వదమట హోంస్ గ్రామముయొద్ద శత్రువులు పరాక్ సేనల దలపడెనెంచి పూర్తిగా నోడిపోయిరి. ముఖ్యమంత్రి తూర్పున దోమాంటు హిట్ట రంగముననున్న పరాక్ శత్రువులదళములు గత దినమున జరిగిన ప్రతి యుద్ధములను బాగుగా బలపడి చాలమంది పక్షపాతి సేనలు. దోమాంటు గ్రామమునకు దక్షిణమున 800 గజముల దూరమున జర్మనులు తీవ్రముగా తలపడిరి. గాని వారోడిపోయిరి. బోయిచావకుంకకు పారిపోయిరి. వరానువారుబోయి కెయి వెట్టిక్ ముత్తరమున ముందుకు వెళ్లుచున్నాడు.

అంగ్ల సేనారంగమున గనులు ఫిరంగులును పేల్చుట దివది.

మామిటిల్లెలుల ప్రాంతమున రమ్యవారిని శత్రువులకు ను చిల్లర యుద్ధములు జరిగినవి. రమ్యవారు వైతతిభాగమున ముందుకు వెళ్లుచున్నాడు.

అంతటను ఫిరంగులు కాల్పులచేసి ఇటలీవారు తెలిపిరి.

సింలా, ఏప్రిల్ 6:- ఇండియా మంత్రీ ఇట్లు తంతివార్త నంపెను. కర్ణాటక సురక్షము ప్రారంభమై నేటి కాదు వారి మా లై నది. శత్రుసేన లింకను మా ప్రధాన రక్షణ స్థానముల కావలసి యున్నది. ఈ స్థానముల ని గు మంతి యేని చలింపజేయుటలైరి. ముఖ్యమంత్రి తూర్పు భాగమున ఫ్రెంచి సేనల ప్రతి మాట్లాడి యొకటి విప్లవించి శత్రు సేనలను కెట్టి అరణ్యము వాళ్లు పొందు పరిసరములకు తొలి తేసినవి. తుదకు వరాను సేనలు వాళ్లు గ్రామ పశ్చిమ భాగమున మరల వాళ్ళిమించుకొనినవి. హోల్కరు, వేలికోరు లను జర్మనీయులు మాట్లాడిరి గాని వారా స్థానముల జేరక మున్నె మేము వారల తరిమివేసితిమని ఫ్రెంచివారు తెలియ పరచిరి.

దర్మిర్లపై శత్రు విమానములు బాంబులు వేసినందుకు వైతతిగా మిత్రులందరివారి విమానములు 31 స్థానములలోని శత్రువులవారు బాంకిమలపై 83 బాంబులను వేసినది.

సింలు ఈలోయవద్ద ఆంగ్లేయులకా కేటరునుబట్టిరి. ఇది గతనెల 30 వ తేదీనుండి జర్మనీయుల వశముననున్నది.

యూరేకీజులకు తెనముఖము మున్నగు ప్రాంతముల జర్మనీయులు మాట్లాడుటల నులకు రమ్యవారు చాటిరి తొలగిపోయిరి. వరదలు హెచ్చుచున్నవి. నమద్రతీర రంగమున జర్మనీవారు అప్పుడు హావన నద్గిగర్భమున చాటిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

రాయపురము హత్యకేసుయొక్క విచారణ.

రాయపురములో లక్ష్మయ్య నాయకుడను నతడు బండ్ల కంట్రాక్టరుగా నుండెను. క్రిందటి సంవత్సరము వారి కంట్రాక్టులో సాదాయన, మజిక్యును అను యద్దర బండితోలు వాళ్లుండిరి. లక్ష్మయ్య నాయకుడి బండ్లలోను రాయపురములో నొక పాక కట్టించెను. క్రిందటి ఆక్టోబరునెల 11 వ తేదీని సాదాయన భార్య మునియమ్మ అను వామె మగనితోటకు అన్నము వా పాకవద్దకు తీసుకొనివచ్చెను. అప్పుడు నతడు లేవకుండుట జూచి మజిక్యును నతడామెను అగౌరవపరచెను. ఈ సంగతిని మునియమ్మ మగనితో తెల్పగా నతడు మజిక్యు మతో జగడముచుండగా లక్ష్మయ్యగారి గుమాస్తా వరద రాజులు అను నతడు వారిని వారింపెను. గాని సాదాయన నకు మార్తిము ఒడలు ముందుండెను. ఆ మరునాడు మరల వాద్దకు వాడలాడి కలహమును పెంచుకొనిరి. తుదకు కోపము ఒట్టతేక సాదాయన మజిక్యును కత్తితో గుండెలమీద పొడిచెను. అందులను నతడు మృతినొందెను. ఆ కేసు హైకోర్టులో నిడిగెలలో విచారింపబడినది. గాని తీర్మాన బలము చాలనగున కేసు తీర్మానింపబడలేదు. నిన్నటి దినమున మరల వా కేసు నీ విచారణ జేసిరి. పేర్లనరు హాకీముగారు మాద్యాయి కేసును వాదించుచున్నాడు. కేసీంకను విచారణలోనున్నది.

మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ స్థాపక సంఘము:- లోన్లో కెయిజు బాన్ బరదరిలో 10 వ తేదీ ఉదయము 10 గంటలకు నై సంఘమువారు సమావేశ మగుదురు.

వైద్యవ్యాధి:- ఏప్రిల్ 1-వ తేదీతో సంకమగు వారమున హిందూజేశమున వైద్యవ్యాధిలను బాధపడినవారు 6661గురు. అందు మృతినొందినవారు 5861గురు. ఢిల్లీలో మృతినొందినవారు 7గురు, బొంబాయిరాజధాని సింధుజేశము లలో 729గురు, చెన్నరాజధానిలో 76గురు, బంగాళా రాజధానిలో 8గురు, బీహారు, ఒరిస్సాలలో 1169గురు, సంయుక్త రాష్ట్రములలో 2408గురు, కలకాబులో 197గురు, బర్మాలో 205గురు, మధ్యరాష్ట్రములలో 808గురు, మైసూరు రాష్ట్రములో 48గురు, హైదరాబాదురాష్ట్రములో 671, మధ్య హిందూజేశములో 13గురు, కాశ్మీరములో ఇద్దరు.

ప్రకటన

విశాఖపట్టణమున వాల్ ఫిటి కమిటీవారివల్ల యేర్పాటు కాబడియుండు సంకయందు మేమును ఒక అందమైన ప్రదర్శనకాల (మేపు) ఉంది యున్నామని ప్రజలకుంకిరి తెలియజేయబడుచున్నది. ఇది గవర్న మెంటువారి సహాయమున పొంది యుండుటచే అచ్చట కలెక్టరుగారు ఈ ఫీట్ కు ప్రెసిడెంటువారోదా వహించి యున్నాడు. ఈ సంక యీ నెల 9 తేదీని ప్రారంభింపబడి 31 తేదీ వరకు జరుగును. మరి జూరని తోచినవో రావలీల ఉత్సవము కర్వంతము ఉండుదురు. ఇందులో అనేకమేటలు ఉంది యున్నాడు. అందు ముఖ్యముగ స్వతేక వస్తువులకే ప్రాధమ్యము వినియోగమున బొంబాయి, బకోదా, అలంకీ కెమికల్ వరేక్స్ కంపెనీ వారి శ్రేష్టమైన వస్తువులు, ప్రాఫెసర్ గబ్బార్ గారి జౌవధములగు బాలామృతము, అన్ని విధ నోషులకు తెలము, పలు విధములగు కొవ్వొత్తులు ఇత్తడిస్తాంబులు, మొదలగునవి మా మేపులో ఉన్నవి. మేలైన వెంట్రుకల తెలము, టాయిలెట్ పాడర్లు, పండ్లపాడి, మాత్రవ్యావమున కలుగు అన్నివిధ బాధలను స్వస్థపరచు తెలము, చాల చాకరకు చిక్కగలసి రాయెనెక్ ను, ప్రతి యింటియందు నాడతగిట్టి బట్టలు చలక చేడికొను యంగ్రిము, అన్ని వోట్లకు ప్రభాతి పొందియుండు లెటటా ముగ్రలును, మరి ముఖ్యమైన యితర వస్తువులన్ని అందు ఉంది యున్నాడు. మనకు నులభముగను చాక గను చిక్క పటు కంటి వి చే కము నుండి గిగుతులి కాబడువస్తువులకన్నను, యచటనుండి యుండు వస్తువులయొక్క గణములు, మేలిమి, చాక, లాభము యిత్యదులను ప్రజలకు బోధపడునట్లు చెప్పి మాపుటకై యచట తగినవారిని యేర్పాటు చేసియున్నాము. ఉత్తరాదిల్లాలలో నుండు కర్తవ్యుల సమృద్ధి కలుగుటకుగాను యిట్టియేర్పాట్లు చేసియున్నాము. కాని యీ సమయమున వారు మామేపు సంకు ఉంచినయన్న సామానలయొక్క శ్రేష్టత, గుణము లాభము మొదలగునవి కనుగొందునకు నచ్చుకముతో వర్తకులై ప్రోత్సేకయేర్పాట్లు చేసియున్నాము. స్వతేకపముల పరికరణముల అభివృద్ధి విషయమై మదరాసులోనుండు మెనర్స్ వైద్యులందుకంపెనీవారు చాలశ్రద్ధతో మంచిపనులు చేయుచున్నారనుట రసినెద్దమైన విషయము. ఈమేపు రావలీల ఉత్సవముల కర్వంతము కర్వంతము.

తెలిగ్రాం అడ్రెసు ఎస్. వైద్యకంపెనీ.

"వైద్య" మదరాసు జి. టి. మదరాసు

ఇంగ్లీషియల్ నర్క్స్ కంపెనీ.

కలియుగ భీషణుని పేరుతోని మహారాజులవలనను జవించాడులను అనేకవత్సరముల నుండి ప్రొఫెసర్. ఇ. జి. పాన్ గారు తమ అమృతమైన కార్యములను చెన్న పట్టణము వీజియస్వామిసంయుక్త జేరాలో ఏప్రిల్ 8 వ తేదీ మొదలు నెలాభునవరకు వీ క్రింది విధముగ ప్రదర్శింపుదురు. ప్రారంభము 7 వ ఏప్రిల్ రాత్రి 9-30 గంటలకు రొమ్మమీదకు విప్రుమీదను మూడు టక్కుల బరువు గల కొండరాతి నుంచుకొని చానవై, బలముగల నల్లరు మనుష్యుల రాలికుక్కల వగులగొట్టించుట. అరంగుళము మందముగలిగిన రెండు ఇనుపగొలునులను ఒక్కటేసారి రెండు విధములుగ రెంచుట, అనేక బలాన్యులచేతన రొమ్ము నకు గట్టిగ గట్టబడిన గొలునును తుణములో రెంచుట మొదలగు ననేకవిధములయిన పనులు అచ్చుతముగా చేయగలరు. టిక్కుట్టుముట్టచేరావద్ద రాత్రి 8 గంటలకు మొదలు పెట్టెదరు. 4 నీట్లుగల వెట్టె డ. 10, రెనర్సుకు నీటు డ. 8, మొదటి కుప్ప డ. 2, రెండవ కుప్ప 1, గాలిరి డ. 8.

శ్రీలక్ష్మ ప్రోత్సేక ఏర్పాటు కలకు. గాలిరి కాక తక్కిన వోటులందు పిల్లలకు సగము రేటు. ప్రొఫెసరు. యఫ్. జి. పాన్, ప్రాక్రయటకు. జి. యస్. రంగనాథ్, మానేజరు.

[5 వ పేజీ తరువాయి]

వైద్యకాస్త్రాభ్యసన నిమిత్తము విద్యార్థులగు వారు కావలసి నంతముంది కొంతకాలము నిద్రవలయుచుండును. తరఫీయకు సౌకర్యములుమాత్రమే కొడుకు. పాఠశాలలోనికొన పెక్కుంపు యంతరము నిరాకరింపబడుచున్నాడు. కళాశాలలోగూడ నిట్టి యంతరము పుట్టి యున్నది. విద్యార్థులగు వారు వైద్య కాస్త్రమునకు రావలయును అభ్యసించి నిట్టి పట్టాభి రాజ్యము చేకబాసు బోధకు జనక వలసియున్నది. గాన ప్రస్తుత ముంకిన వైద్యకళాశాల పాఠశాలలు విడివి యొనర్చి కేళియనకు అవసరము వైద్యుల సంఖ్య జరపడ గలదు. గానియందు ప్రాధికారము వైద్యులచేతు నర్హుల నొనర్చు విధానమున వైద్యకాస్త్రాభ్యసనకు తరఫీయకుచేతు నీ రాజధానియందు సౌకర్యము హెచ్చింపవలసినదని నాయకుగారు తర్కము తీర్మానము నుడిది.

భాగాంతరీకరణమున కలుగు నవరోధములు మున్నగు వాటి చేర్చునుచు గొ. రామమూలముగారు నాయకుగారి సవరణమున బలపడిరి.

యధ్యక్షులమున వైద్య కాస్త్రాభ్యసన విషయమున సౌకర్యములేమి వీలకే పోయినది. చేకబాసుయందు వైద్యకాస్త్రమున బోధించుట బహుకష్టమును గొ. రామమూలముగారు తర్కము తీర్మానము నెదురించిరి.

తీర్మానము నంగీకరింప నక్కరలేదనియు, తీర్మాన ముదితాంతములపై వివిధముగు దర్శాత్మ నొనర్చి చర్య జరప వలసినదని కృష్ణారావుగారు హెచ్చరించిరి.

వైద్యకాస్త్ర విద్యార్థులకు యభివృద్ధిచేతు దొరతనము వారియభిలాష చేకబాసు బోధనములకు పాఠశాలలు నెలకొల్పి నడుచు రావలయును. గాని ప్రస్తుత మా తీర్మానము నంగీకరించినయెడ నీరాప్తమునందలి వైద్యులకేమనాభి వృద్ధి నాప్తచేసినవార మగుదును. తీర్మానములో నుచించి నటు లొక్కొక్కయెడ వైద్యకాస్త్రాభ్యసనము భంగ పడును. సంఘమువారి యుద్ధాభిలాషకు తెలియక తృప్తిపరిచినది గాని నాయకుగారి సవరణము నంగీకరించుటయే సభాపాకి యుత్తమముగారి తోచెనని. ఈ సవరణమును దొరతనము వారు సంకోచపూర్వకముగ మిఁహాయి మున్నగునవి తేటతెల్లమున కంగీకరింపకుని పెట్టెయిచ్చుచు గాదు నుడిది.

కాష్ఠాగారు కృత్రిమమున యభిప్రాయములు, ఈ విషయములో హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు కోరినప్రకారము వారికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసియెడి యభిప్రాయములేనా యని గొ. రామచంద్రారావుగారు విచారింపిరి.

ఈ తీర్మానము విషయమై చేయబడిన ప్రతికూలవాదము జరభిమానపు రసనకమైనదని గొ. శ్రీనివాస కాస్త్రీ గారు భావించిరి.

అనంతరము చేకబాసులో వైద్యవిద్యను నేర్చు ఇతరుల విషయమున చేసిన విచర్యలకు సమాధానములు చెప్పి తర్కము రిట్లు ప్రస్తావించిరి: ఈ రాజధానిలో సాధ్యమైనంత క్రమముగా వైద్యవిద్య యభివృద్ధి చేయబడునని ప్రభుత్వము నచ్చు చెప్పినందుకు నాయభివాదములు. ఈ తీర్మానమునందలి విషయమును సానుకూలములకు, ఇప్పుడు వైద్యవిద్యకై పెచ్చింపబడుచున్న మొత్తములోకొంతభాగము వినియోగింపబడునెడల అది నష్టమున కానేరదు. సవరింపబడిన ప్రకారము తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.

అనంతరము తర్కముగారు

తరువాతి తీర్మానమునగూడ ఆంధ్రము తర్కముగారు పాడించిరి. ఎరిమెంటరీ నెకండరీ పాఠశాలలలో బోధించుటకు భాషావిషయముగాని విషయములయందు తరఫీయ గ్రంథములకు చేకబాసులో వ్రాయించి దొరతనమువారే ముద్రించి ప్రచురింపవలెనని యతీర్మానమునందలి యభ్యాంశము. భాషావిషయముగాని విషయములను గుఱించి తరఫీయగ్రంథములకు చేకబాసులో గ్రంథభాషగా మండవలెనని తర్కముగారు నొక్కిచెప్పిరి.

భాషావిషయములైన పాఠములను, భాషావిషయకములుగాని పాఠములను బోధించుటకు తరఫీయ గ్రంథములతో కుండుట గొప్పకొఱతగానున్నది.

కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు రిటిరైజమున బలపడిరి.

ప్రస్తుతము తీర్మానము విషయమైకృత్రికాభిప్రాయ మిచ్చుచు దొరతనమువారిదివలకే తరఫీయగ్రంథము నేర్పడి, ఇతరులందు పండితులే యీ పనిని నిర్వహించు కొనగలరని నమ్మకముచెప్పిరి. ప్రస్తుతము తరఫీయగ్రంథముమై ప్రసక్తి పుచ్చుకొని దొరతనమువారు నూతనవ్యయములనుభరింపవలెదు. తరఫీయ గ్రంథముదాతల మనఃకరముగా నున్నదనియు, దాని యంతమైన మత్తమైన వానిని కేంద్రగోపనయెడల ప్రచు

రణకర్తలగు ముద్రాముద్రాగారి యభిప్రాయముతో నేర్పాటు చేసికొనవలయుననియు ప్రస్తుతముగారు నెలవిచ్చిరి. దొరతనము వారు నూతన వ్యయములను భరింపవలయునని తర్కముగారు యటలేదు. దొరతనమువారే ప్రచురింపవలెనని తీర్మానముచేసి తరఫీయ గ్రంథములను వృద్ధి చేయవలయునని మార్చియు వారమగుచున్నాడు.

ఈ తీర్మానము కృష్ణులయంగీకారమునకు వచ్చియోడి పోయినది.

గొ. కేశవపిల్లెగారు

దొరతనమువారు బొత్తిగా హిందూత్వమునందు జనులకు భూమిలిచ్చుటకు తీర్మానించిన విషయములందు; ఇద్దరు గల కుటుంబమునకు తదియకరములభూమి నీయవలయునని యు, కుటుంబములకు తమంతట తామే భూమినిచ్చుకొనగలిగి వ్యయము భరించునంతదాక వారికి భవనమాయమును గూడ చేయుమండవలయుననియు కేశవపిల్లెగారు తీర్మానము నుప పాడించిరి.

పేదసాదల కుటుంబమునకు భూమిలిచ్చు విషయము లందు వాటికినికరముల భూమి నీయ వలయుననియు ఇతర విషయములతోబాటువారు తమంతట తాము వ్యయములు భరింపవలసిన స్థితికి వచ్చునంత దాక వ్యవసాయపు అప్పు నీయవలయునని యు పిల్లెగారు చెప్పిరి. బల్లెరి జిల్లాలోని మూలమూడిగల విషయమున దరఖాస్తు విషయమున దీని వాల్చించింక వలయునని వారు నుడిచిరి. తర్కముగారు తీర్మానమున బలపడిరి.

ఈ సవరింపబడిన తీర్మానము నంగీకరించుటకు దొర తనమువారి కేమియు నభ్యంతరములేదని నర్ మోల్లెట్టు ముచ్చగారుని దొరతనమువారి కక్షమున తీర్మానమునంగీకరించిరి.

కృష్ణాపూర్తి ప్రకారము హిందూత్వము కాలని భేదము ఇతర కేరళులైన ఖైరేబాద్ బాటు ఉంచబడె గూడదని కేశవ పిల్లెగారు గుఱపాడించిరి.

జీవోపాధి జరుగనివారిమీద కేసువచ్చినప్పుడు హిందూత్వము. హిందూ ఇయ్యునియెడల వానిని కొట్టొప్పెట్టుదురు. వారిమీద కేసులేకపోయినను అవమానముండెను చాటును. కేరళము కేరళులకు కేసుంచినవారినికేరళ వారినిమాచెదరు. కేరళముచేసి కొట్టొప్పెట్టునవాడును, హిందూ ఇయ్యులే కేరళ కొట్టొప్పెట్టున వాడును కలిపి మెలపి యుండుట సంభావ్యముకాదు. తాముకోరిన సంస్కరణము చేయబడుట కాననుమతిచ్చునో లేదో తమకు తెలియదని కేశవ పిల్లెగారునిరి. అట్లు కానియెడల కాననుమతు సవరించవలసినదని వారు కోరిరి.

రెడ్డిగారు.

ముచ్చరాయణ రెడ్డిగారు తీర్మానమున బలపరచిరి.

స్వామిగారు

వీరు తీర్మానమును యెదురించిరి. తీర్మానమును రద్దుచేసికొనిరి.

నరసింహ అయ్యగారు.

జిల్లాబోర్డులకు ఎన్నుకొన ప్రతినిధుల సంఖ్య వృద్ధిచేయవలసినదను తీర్మానమున వీరు ప్రతిపాదించవలసియుండెను. కాని వీరు దానినే ప్రతికే పెట్టలేదు.

గొ. రామయ్యగారు

అనంతరము గొ. కే. రామయ్యగారికిండి తీర్మానము నుపపాడించిరి: “ఇప్పుడు కర్ణాటక ప్రాంతమున్న వాన నీర్లు నిలువచేసి చిన్న నీడముల నీటిపాటులకు తోడ్పడునట్లే, ర్ములకులై, చీఫ్రింజిరు నొక ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరును సహకారముగా నియోగించి, వారు రాజధానియంతటనుకర్ణాటకముచేసి విషయమును విచారింపి ప్లానులను ఎన్జిమేట్టున తయారు చేయుచున్నట్లు చేయవలెను.

రామనాథాచార్యుగారు ఈ తీర్మానము ననుపాడించిరి.

విషయమును విచారింపి స్క్రీమేర్పాటుచేసి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరునకు తెలియజేయవలెనని కలెక్టరులకు సర్క్యులరులు పంపెదమని నర్ మోల్లెట్టుగారు ప్రతికృతిర మిచ్చిరి. అంతట తీర్మాన ముపసంహరించు కొనబడెను. ఫలాహారము నిమిత్తము సభ చాలించబడెను. సభ జరుగుచున్నది.

కమ్యూతావుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము

అరవహాయి, స్పింట్ కలిపినదికాదు. ముగంధపుష్పముల రసము. నాలుగుదిండువులు చేతిగుడ్డపై తేలికొననచో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేవదానియము నందుకే నానందము గలిగించగలదు.

మల చిన్నపీసా 1-8	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దపీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కాడ్డు ,,	...	0-1-0

వి. వి. చార్జి ప్రత్యేకము.
సోలువింజంట్టు:—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 153 బామామసీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజంట్లు:— మహతా పురుషోత్తమరావు,
నెం 29, వైవాణాకోరోడ్, పూలంగడిసమీపం, మద్రాసు.

స్థానిక వార్తలు

కాలమానస్థితి:—నిన్నటిదిన మధ్యాహ్నము 98.9 డిగ్రీలు. అభిమాన్యము 77.6 డిగ్రీలు.

వేణుగోపాలరాజు బహద్దరుగారు:— నిన్నటి బోటుమెయిలులో రాజావారు తమ కార్యదర్శిగారితో తిరుచినాపల్లికి వెళ్లిరి. వారమురోజులలోనే వారువచ్చుచున్నారు.

ఈస్టరు సెలవులు:—ఈసెల 20-వ తేదీ మొదలు 25-వ తేదీ వరకును ఈస్టరు సెలవుల కొరకు మ్రోకోర్టు మూయబడును.

పెంట్లండుప్రభుగారు:—నిన్న రాత్రి క్రత్యేకతైలుబండిలో పెంట్లండుగారు పిల్లలనిద్రపని తోడ్కొని ఎర్. వి. కేసుగారితో గలసి ఉదకమండలమునకు బోయిరి. గవర్నరుగారు రామను సాగనంపుటకై నిన్నటిదినమున నెంట్రిల్ చేయవలసిన బోయిరి.

ముగంధవిలాస సభ:— ఏప్రిలు 9 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు ముగంధవిలాససభ వారు వి. వెంకటాచలయ్యగారు చేసిన నందవారు నాటకమున విజ్ఞోరీయ కల్పితమాలలో ప్రదర్శించెదరు.

తపాలు ప్రకటనము:— కలకత్తానండి వచ్చెడు మెయిలుబండి ఈ వ్యవస్థ ప్రతిదినమును ఆలస్యముగ వచ్చుచున్నది. యీ దినము సాయంకాలము 5 గంటలకు వచ్చునని యును తపాలు రేపటి దినమున వందపెట్టబడుననియు తెలియుచున్నది.

ఆర్య ధర్మ ప్రవచన సభ:—రచ్చే ఆదివారము (9-వ తేదీ) ఉదయము 8 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణుమూరి వండితులుగారు తమ 28వ శ్రీ భాగవతోపన్యాసమును మదరాసు “ప్రొగ్రెస్సివ్ యూనియన్” స్కూలు హాలు లో జెప్పెదరు.

ఆక్రూరస్తుతి, రె.దవ యువన్యాసము:— భగవత్ ప్రత్యభోధిని సభివారి యాదరణకొండవారమునందు 7 గంటలకు సామాజికావేట హిందూ ధర్మాలాటికల్ మైన్స్ ధరణమున క్రీమాకొ పండిత డి. లక్ష్మణాచార్యులవారివలన ఆక్రూరస్తుతి, రె.దవ యువన్యాసము ఉచితముగా యువన్యాసించబడును.

మైలాపూరు సంగీత సభ:—వైసభవారి యువన్యాసము క్రింద ఏప్రిలు 9-వ తేదీ ఆదివారమునాడు మైలాపూరు నందలి గోపాలనాయకరు స్కూలులో శ్రీమతి పి. సరస్వతి బాయిగారి వలన సీతాకళ్యాణ కాలక్షేపము జరపబడును. ఈ పాఠశాల మైలాపూరులో కపాతేశ్వర స్వామి గుడికి ఎదురుగా నున్నది.

ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారి దౌర్జన్యము:—కొలదికాలము క్రిందటనే దక్షిణ యండియా రెయిల్వేలో ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారుండిన ఇ. కార్మెలు పెట్టి అనునరడు. నీంపును కంపెనీవారిని బడ్జెటు కంపెనీవారిని రెన్నులెన్నెటు కంపెనీవారిని ద గా చేసి మొత్తము మీద రూ 4000 ల నవహరించెనని ఎమ్. డి. వి. జను ప్రోత్సాహ ఇన్స్పెక్టరుగారు వానిని తట్టుకొనిరి. ఈ దినమున కే. సి. డి. ఎన్. పిల్లెగారు కేసు విచారణ వారంభించి యద్యాయతన నేరమేమియో తనకు తెలియదనిచెప్పెను. పిమ్మట సాక్ష్య విచారణ జరిగెను. సాక్ష్య విచారణలో సరదేశక చోట్ల ననేరుల వనేక విషయములలో మోసపుచ్చి నటుల తెలియ వచ్చినది. కేసింకను విచారణ యంతున్నది.

ఆటోదిట్ బహారు (రిజిస్టరు)

అరవహాయి, స్పింట్ కలిపినదికాదు. ముగంధపుష్పముల రసము. నాలుగుదిండువులు చేతిగుడ్డపై తేలికొననచో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేవదానియము నందుకే నానందము గలిగించగలదు.

మల చిన్నపీసా 1-8	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దపీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కాడ్డు ,,	...	0-1-0

వి. వి. చార్జి ప్రత్యేకము.
సోలువింజంట్టు:—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 153 బామామసీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజంట్లు:— మహతా పురుషోత్తమరావు,
నెం 29, వైవాణాకోరోడ్, పూలంగడిసమీపం, మద్రాసు.

THE GREAT WAR.

Air Raids on England: Rapid Defence Methods.

Dutch Chamber's Secret Sitting: Government Statement.

ADVANCE ON BAGDAD: QUESTIONS AND STATEMENTS IN PARLIAMENT.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The New Taxes: The Chancellor's Proposal.

LONDON, April 6. In the House of Commons Mr. McKenna stated that in order to avoid delay involving loss of three millions revenue the new taxes would be embodied in one Finance bill and the old taxes in another which might be delayed by the discussion of such subjects as Excess Profits tax. Later in the sitting the former bill was introduced.

London Press Opinions.

LONDON, April 6. The morning papers, commenting on the Budget, state that the taxation of motor cars of over 16 horse-power will lead to increased sales of British small cars in the place of the American, which mostly come under the new tax. The cinema tax alone is expected to produce £45,000 daily. The new proposals meet with little opposition in labour circles, where the tax on railway tickets is alone the question. It is understood that efforts are being made to get it withdrawn.

More Ships Sunk.

LONDON, April 6. The British steamer "Bendew" and the Spanish steamer "Vigo" have been sunk. One of the "Bendew's" crew was drowned. The "Vigo" was torpedoed in the Bay of Biscay. The crew were landed at Gibraltar.

The Dutch schooner "Elzina Helena" has been torpedoed. The crew have been landed. An enquiry will be held. The Government has undertaken an examination of the wreck of the "Tubantia".

Two Steamers Sunk.

LONDON, April 6. The British Steamer "Clan Campbell" and the Norwegian "Bans" have been sunk. Four from the "Bans" are missing.

Another Zeppelin Over England.

LONDON, April 6. It is officially reported that a Zeppelin attacked the north-east coast of England at 9.50 last night, but was driven off by anti-aircraft guns. Some bombs were dropped but there is no information regarding the casualties or damage.

Advance on Bagdad.

Questions in Parliament.

LONDON, April 6. In the House of Commons Mr. Astor asked whether the Government when they authorised advance to Bagdad had documentary evidence that General Townshend had favoured the advance. Mr. Chamberlain replied no. He added that Government's correspondence was conducted with General Sir John Nixon.

In the Lords Lord Islington announcing the publication of the "Gazette" with General Nixon's despatch covering the operations to the end of September said that a further despatch covering the operations to the day of general Nixon's retirement was being considered, but as it related to phases of operations which were still proceeding the publication at present would not be in public interest. He paid a warm tribute to the unexampled fortitude of the British and Indian troops.

Air Service.

Important Statement by Mr. Tennant.

LONDON, April 6. In the House of Commons, replying to Mr. Billing's complaints regarding the air service, Mr. Tennant said that besides L15 another Zeppelin was hit off the coast. He knew this from a carbon copy of the wireless message sent by the commander which was picked up on the ground. With regard to air defences generally, the defensive machine established was much larger and wider than was generally known, and he had great hopes that they would be able in future to protect the country more rapidly than had been possible in the past.

Extension of Contraband List.

LONDON, April 6. Speaking in the House of Commons, Lord Robert Cecil announced that there would be a further extension of the contraband list very soon.

The "Persia."

LONDON, April 6. Mr. Runciman said that the Board of Trade was satisfied that there was no grave negligence in the case of the "Persia".

Mr. Asquith's Return from the Front. His Message to the Italian Press.

LONDON, April 6. ROME.—Mr. Asquith has returned from the front. He received an ovation on arrival. He has sent a message to the Italian Press, paying a tribute to the incomparable bravery and tenacity of the magnificent Italian army struggling with glory and success against almost insurmountable difficulties. He declared that he was more than ever convinced that the final victory of Italy and the Allies was certain.

Mr. Asquith arrived in Paris and was met at the station by M. Briand and M. Ribot with whom he conferred on current questions.

LATER:—Mr. Asquith has arrived in London.

Serious Fire in Powder Factory in Kent, NUMEROUS CASUALTIES. Fire Accidental.

LONDON, April 6. The Ministry of Munitions reports that a serious accidental fire broke out during the weekend in a powder factory in Kent leading to a series of explosions. The casualties are approximately two hundred. The fire was discovered at midday, and the last explosion occurred shortly after two.

A New Military Medal. For Non-Commissioned Officers and Men.

LONDON, April 6. A Royal Warrant institutes a new Silver Medal entitled the "Military Medal" which will be awarded to non-commissioned officers and men for individual and associated acts of bravery on the recommendation of a Commander-in-Chief in the field. The medal will bear on the reverse the inscription "For bravery in the field."

Reported Naval Engagement. At the Kattegat.

LONDON, April 6. It is stated at Stockholm that a naval engagement took place in the Kattegat yesterday. Terrific bombardment was heard at sea, and a couple of hours later a German torpedo boat badly damaged was towed past Helsingborg.

The British Front. Effective Mining and Artillery Action.

LONDON, April 6. A British communique says:—Last night we sprung mines near Hulluch and damaged the gallery and wrecked the posts established on the old craters. To-day we effectively bombarded a work near Bois Grenier. About Saint Eloi artillery on both sides was very active. Our heavy artillery successfully bombarded north of Ypres the Saint Julian road, doing much damage to hostile trenches and causing numerous explosions.

Sir Gerard Lowther.

LONDON, April 5th.—The death is announced of Sir Gerard Lowther. (Sir Gerard was British Ambassador at many Courts.)

Enemy Civilians in Britain. 32,149 Interned.

LONDON, April 6. In the House of Commons Mr. Samuel stated that there were now 32,142 enemy civilians interned.

The death is announced of Field Marshall Brownlow

France.

A German Submarine Sunk.

LONDON, April 6. PARIS.—The Communique says that the Anglo-French flotilla on the 5th instant sank a German submarine. The Officers and crew were captured.

Germany's New Methods. Cynical Disregard of Life.

LONDON, April 6. PARIS.—A semi-official statement says:—The Germans have been attacking simultaneously at different points in the hope of splitting up our reserves, but the French counter-attacks have nullified all the enemy's recent gains. It is curious to consider the German formations. The first of them were composed of inferior troops who advanced shoulder to shoulder and were consumed by machinegun fire. These were followed by better material with which it was hoped to open a way with cynical disregard of life in contrast to the French methods. The enemy's losses have never been more cruel than in the recent fighting, yet they have achieved nothing.

TELEGRAMS.

Bombardment of German Trenches. with Good Results.

LONDON, April 6. PARIS.—A communique reports the bombardment of the German trenches at Steenstraete with good results. There was artillery activity on the Aisne and in Argonne. The day was quiet east of the Meuse. There was intermittent cannonade at Donaumont and Vaux, but no infantry attack in the Verdun region.

French Progress. Fifteen Air Fights.

LONDON, April 6. PARIS.—Verdun fighting continues in favour of the French. A communique says:—West of the Meuse the day was comparatively calm, while east of the Meuse we continued to make progress in cross trenches northward of Bois Caillotte. There was intense bombardment in Woivre. The Germans at St. Mihiel threw twenty-two mines into the Meuse and they exploded harmlessly against our barrage. Grenade and mine fighting in Argonne was to the advantage of the French. Several German attacks in Lorraine, after violent artillery preparation, were repulsed by our machine guns and artillery. There were fifteen air fights at Verdun and three Germans were killed. All French machines returned safely. Our aid squadrons bombarded the German station bivouac in the Verdun region.

The New French Shell.

LAHORE, April 6. LONDON, April 5th.—The "Daily Chronicle's" Paris correspondent states that specimens of the new French shell, more powerful than Germany's 420 M. M., have already been delivered by the Ministry of Munitions. ("C. and M. Gazette.")

Russia.

Turks Repulsed.

Enemy Offensive in Galicia.

LONDON, April 6. PETROGRAD.—The Communique says:—On the Black sea coast the Turkish supported by the cruiser "Breslau" attacked the Russian night flank. The Turks were repulsed with heavy losses. The Russians attacked the enemy's centre in the same region and occupied certain positions. The Turks were also dislodged from a series of Mountain positions on the Upper Churuk. Ice is breaking on the Dvina.

Zeppelins are reported east of Baranovitchi. An important enemy force took the offensive in Galicia west of Larnopol, but was repulsed with bayonet. Many were killed.

Italy.

The Italian Communique.

LONDON, April 6. The communique says:—There were the usual artillery activities along the whole front. A violent Austrian attack on Rauchkogel was bloodily repulsed. Aircraft attempted to raid Verona but were driven back. A few bombs were dropped on Bassano and two children were killed. Raids on Lower Isonzo and Grado were driven back.

Resignation of War Minister.

LONDON, April 6. It is officially announced that General Zupelli, Italian Minister of War, has resigned his office to go to the front. General Morone will succeed him.

Italian Mobilisation.

Further Classes of Recruits Warned.

LONDON, April 6. ROME.—A decree warns men twenty years old to hold themselves ready for service in the current year. It also orders those who were medically rejected in 1882, 1885, and 1895 to undergo a fresh examination.

Greece.

Intriguing Against Government.

LONDON, April 6. ATHENS.—M. Ghenalidis, leader of the Stamboulivists, his brother-in-law and six others have been arrested in Sofia on a charge, it is believed, of intriguing against the Government.

Mesopotamia.

Operations in Mesopotamia.

LONDON, April 6. Sir Percy Lake reports that at five in the morning the Tigris corps carried the enemy's entrenched position at Ummel Hannah. Operations are proceeding satisfactorily.

Germany.

A Month's German Losses.

LAHORE, April 6. LONDON, April 6th.—The "Agenzia Libera's" Bernese correspondent describes March as the most disastrous month of the war for the Germans. Their total casualties were nearly half a million, almost half of which were at Verdun. The Austrian losses were 100,000.

Hindenburg's Vain Appeal.

Marshal Von Hindenburg has vainly appealed for restitution for the divisions sent to Verdun in January, which he urgently needs to cope with the Russians. ("C. and M. Gazette.")

కీర్తిశేషులైన శ్రీమతి చోరగుడి సీతమ్మగారు.

శ్రీమతి సీతమ్మగారి భర్త చోరగుడి వేంకటాద్రిగారిట్లు మాపేర వ్యాసము చున్నారని తెలిసికొంటుంటే నుగ్గుడివంటి బడిన "కార్యమహాపాత్ర" మొదలుగా గల వద్దను శోభితురాలను పోషించి దీక్షా పరమత్రయము నను నా యధాంగులయ్యి తైరయోగమున గడచిన శుక్రవారమున వన్నాకస్మికముగ నిడ నాడి దైవసాన్నిధ్యము జేసి నన్ను నా బంధుకోటిని యా పత్నియైతడు ముందుతటి నా మిత్రుడవలె సానుభూతి యు వారి యాదరమును పొంద సాగర తరంగముల వలని యల్లకల్లులముల నరింది ఈశ్వరపదసాన్నిధ్యమునడిచి దుజేరి విక్రమించియున్న యామి సుఖములముల పురించుట నును నాకు జీవదామక నామయో దోడ్పడెను. లేనినా దట్టి యాభివృద్ధి ముగింపుమై నన్ను నుంచి పంపించెను. పొలింబాను కులగు నామిత్రుల కెల్ల కేర్పర యాత్మరక్షణము లిఖించుటకు బదులు వారందరి కీవత్తికాముఖము నాకృత్యతాపూర్వక పంపనముల నొసంగు చున్నాను. వీరిని గ్రహించి నను గడతే రుకు గాక

25 వ కృష్ణాంధులసభ సమవరించి గుడివాడనుండి జరుగనున్న చుహిరాసభా కార్యనిర్వాహకుల కోశమునని.

తానుమిక్కిలి గౌరవదృష్టితో తమసభకధ్యక్షతనహించుచు నాచుధాంగిని గౌరవించెడిది. ఇట్టిమహాత్కారమును నెరవేర్చుటకు కుయుదేవబలమును బుద్ధిబలమును నొసంగుమని వీళ్ళందరి ప్రార్థించుచు మిగిలిన గౌరవమును బొందనియ్యి కొనెను కాని గడచిన శుక్రవారమునా దామి స్వర్గస్థురాలగుట వలన అది యసాధ్యమయ్యెను. కానిండు దైవవిధికి యలం భ్యము అడిగియున్న ఆమెయందుగాని ఆమెప్రార్థించిన ఉద్ద్యమముగాని మిగిలిన యభిమాన ముండెను తానుందగు సమావేశమునతటి శ్రీలలితయ్యను, బొప్పి త్యయనును, జ్ఞానోదయమునకు పరిధి సోపానమునదగు యువతివిద్యానిలయమును అంతురమును బోలి పుత్రులును జేయువరకును పృథివెద్ద గానియును దట్టినిలయులు సాహిత్యపరిజ్ఞానము విశ్రాంతి నొందమనిపింతురని యామెయందును శ్రీలలితయ్యయందు నుతమగు యభిమానమును జూపెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

అందరికోక విజ్ఞప్తి.

కలచక్ర మెప్పుడు ప్రసించుచుండును. దైవయోగ మలంభ్యము జరూపణము లోకసామాన్యము, ఇక నట్టివి లేనివారెవర? ఏనాది జీవితము లోకసామాన్యమై వెచ్చింప బడునో ఏనాది పరిణామము కేసు సన్నిహితులకేగాక లోకుల కెల్ల చీకాపరచునో అట్టివాని జీవితము శాశ్వతము అట్టివారే గోనన్నము ఇచ్చోక విశేషము గమనింపవలెను. పృథుత్వ మే మానుష్యముగాని, భక్త్యరసాన మిశ్యరామత్రయము. ఏకార్య మెవరివలన కేకలమున కేమాలమున సభరికృతము గా గలదో యుచింత్యము. కాన పత్కార్యచరణ దీక్షాతత్పరతెల్ల వంద్యులే వారి దీక్షను గట్టెరించుట వారి తత్వనాత వారి విధి యమ్యన్నది అప్పుడేవారి యాత్మ కాంతిబొందును.

భారతవర్షమును అందును ఆంధ్రజాతమును శ్రీలలిత యందలి విద్యాపరిజ్ఞానమును భైరవస్థయ్యయ్యను వృద్ధిబొందినగాని జీత మున్నతనితికి రానేరదను గట్టివృత్తిక మెవరియగు అంతురించి యుచు మిగిలిన నొని యదిజవమంత్రయ్యునో అట్టిభావము కార్యరూపమున బంబ మించి యువతీవిద్యానిలయమును స్థాపించజేసి ఎవరికే రేయివల సక కష్టముఖములక కార్యోత్సాహమును గల్గించుచుండెనో యట్టియోజనముయొక్క యామె నాటిసభిజము వృత్తురూపమై ఫలవంతమైనగాని కాంతివొందజాలదు. విద్యానిలయము విద్యానిలయము మామ నామె కాలభర్తము నొందెనుగాన, యామె నాటన యాయంపరమును బోయిట నాకు విధాన కమయ్యున్నది తానుంద రీయత్నమునకు తోడ్పడి నను కృతకృత్యునిగా జేయవేడుచున్నాను.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-1-0. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు సరిపటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీర్ణోదయత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుట అప్పురాంజనముదీపో 6, తిలుకెట్టివీధి, చుడరాను

ఆయుర్వేద ఔషధములు

అగస్త్యులవారి ప్రక్రియలు.

"అందవృద్ధి, బూరకాళ్ల తక్షణ పరిహారం".

7 పూటలలో మంచిగుణము నిర్ణయమైనది. ఇంకా మేవానాతనోష్ణము, వాతాపులు, వాపులు, నూతన నిలకడ కీళ్లనోష్ణము, తిమిరము, అంగుష్ట కటినాతములు, చిరకాలపు నడుమనోష్ణము మొదలగు వాట్ల కమృత మిడియే? పుచ్చు కొనిన వెంటనే గుణము తెలియనగును. వెల రూ. 8-8-0.

"సర్వమేహకుష్ట కుఠారము"

ఈ సిద్ధావధాన, మేహవైర్యజాతియచ్చులు, గజచర్మములు, కాళ్లచేతులు, ముక్కు, చెట్టలు, కండ్లు మొదలగు అంగములను తిని జేసెడివలయులు, అడ్డకట్టలు, బిళ్లలు, సవ్యాయ సంబంధమును కొలుచుట, పీట్టు దివ్యాభ్యురము. రక్తకుద్ధికి రాజునంటిది. 10 రోజులలో అపరిమితమైన గుణ మిచ్చును. 10 రోజులకు, వెల రూ. 5-0-0. 5 రోజులకు వెల రూ. 8.

వైర్యావధానములే గుణములే యెడల సామ్య నాపను పంపబడును.

ఈ వైర్యము కిందిపుస్తకాలయమున దొరకును.

శ్రీ త్యాగరాజశతకీరన స్వరావళి

స్వర, తాళ, గతుక, సంజ్ఞావిధానములతో కూడినది చక్కనియెడలు రూ. 8-8-0

గంధకర్త "ప్రాచీన సంగీత పుస్తకము"

8/12. అలంగాట్రాట్లవీధి, తిరువల్లిక్కోటి, చుడరాను.

మి బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయువలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామోజిమెంట్"ను యువయోగింపవలయును. దానినుకయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పు పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్లలెక్కుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను సుభ్రముగా నుండును. ఈ కామోజిమెంట్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలుయేజంట్లకే ప్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రూ. 22-8-0.

ది రీలయన్న ఫౌండ్రీ అండు 389 ఇంజనీరింగు వర్కు

తచాలపెట్టె నొకటి రూ. మదరాసు

(వై కామోజిమెంట్ గోయన్ను ఈ పత్రిక చేరుకొనుచు వాచారంప గోయన్నాను.)

THE ANDHRA MEDICAL JOURNAL

ఆంధ్ర వైద్యపత్రిక

(ప్రస్తుతము మూడుమాసముల కొకపర్యాయము ప్రకటింపబడుచున్నది.)

385 మొదటిసంచిక సిద్ధముగానున్నది.

వైద్య విద్యను బోధించు అనేకపద్ధతుల వైద్య శాస్త్రములకు గల సహజముల పరస్పర వైషమ్యమును భిన్నాభిప్రాయములను పోలించక సమస్త పద్ధతుల వైద్యశాస్త్రములయందును సత్యమును ఈ పత్రిక బోధించును. ప్రపంచవందలి సమస్త వైద్యపద్ధతులను వానియొక్క సంగ్రహచరిత్రను చదువరులు ఈపత్రికా మూలమున గ్రహించగలరు. వైద్యసామాన్యము, నోష్ణవ్యాధులను గ్రహించి చికిత్సజేయు మార్గములను, వైద్యనివహించున లోకనే వైద్య వృత్తియందు లేనివలయు సామాన్యరోగములను వుడుచుకొను మార్గములను ఈ పత్రిక బోధించుచున్నది.

చందా సం॥ 1-కి 1-4-0 అం. విడిసంచిక రూ. 0-8-0 అం.

డాక్టరు కె. వి. సుబ్బారావు, ఎం. బి., (చూడవలె) 98 అన్నాపిల్లవీధి చుడరాను

స్టెర్నస్ వైన్ ఆఫ్ కాడ్మివర్మెంట్ స్ట్రాప్

లోహముతో గూడినది. పాలిపోయినట్టియూ, బలహీను లగునట్టియు జనులకు యథా బలమొసంగగలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మందు రుచిండ్లలో నయితము తృప్తికరముగ బని చేయగలదు. స్వేచ్ఛకు, పొండు, కుమ్మరీదునులకు వాగోనర్పగల చక్కని యావధానము. అన్ని మందులమాపులలో విక్రయించబడును.

ఆయుర్వేదమందు మిక్కిలి

యువయోగ కరమైన గ్రంథము.

ఆయుర్వేదీయ సహజములయొక్క శాస్త్రోక్త ఉపయోగ విధానమును, ఔషధములయొక్క వట్టికయు నుండును.

ఈపుస్తకము దీక్షించి విషయములుండును.

1. రోగచికిత్స,
2. ఆహారవిధానము, ఇతర విషయములు
3. విషములు వానివైషమ్యములు
4. సంస్కృతపదములు గలిగిన మూలకలకు సరియగు లాటిను పదములు గలిగిన చిన్ని భాషానుబంధి.
5. హైందవ అంగ్లేయ భాషలకు తారతమ్యము.

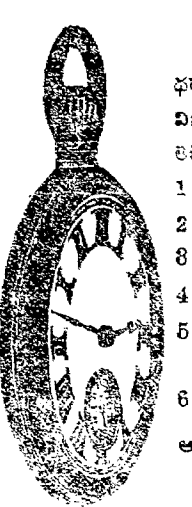
డెప్యూసైజుXII ఎం. ఓ. 228 పుటలు. వెల 0-8-0

వ్యవహారములన్నియు వాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురి రాజధానిలో ఏజంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

LARGE TYPE EDITION! NOW READY
THE VIRGIN'S KISS
OF THE BRONZE STATUE.
BY G. W. M. REYNOLDS.
IN 4 VOLS. Post Free [As. 9 PER VOL.
This is the masterpiece written in the last days of the author, in which the author's ability in his descriptive skill in describing keenly and in a fluent run Human nature, Wonderful Plots, Tragical Scenes, Screaming Comedies, Lovely dialogues, Description of kindness of love, Family traditions, Ancient English costumes, exciting adventures appealing to the emotions of the readers, Psychological analysis of characters, charming and humorous instructions on every conceivable topic of interest, social and economic is a special feature in this work. The approval by the Press and the increasing demand by the Public clearly show that the novel shines as a leader in the novel platform PRICE AS. 9 PER VOL. POST FREE. Vol. I & II are ready for despatch.
N. B. - Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.
SUPERIOR WATCH CO.,
164] Post Box 167, (P.) MARDAS.

DIRECT IMPORTERS.

అనేక విశిష్ట కంపెనీలవారు సామ్య భరణుల ప్రకటించియున్న యీ దిగువ వివరించిన కలెండర్లు, పోస్టల్ కార్డులు మిక్కిలి లెక్కన భరణుల విక్రయించబడును.

1 కిచ్చం కాపాళ్ళ పు	రూ. 1-14-0
2 దెన్నులీకురు	2-4-0
3 డిటో ఎన్ టైమ్	2-8-0
4 కైల్స్ రెమిటెరు	2-10-0
5 మరకల్లు చిప్పగడియారం	
ఫోటోగ్రాఫ్ సహా	4-8-0
6 డిటో కంపెనీ	6-0-0

అడవ:- గౌతా అందుకో 6, రతన బహుకోట్లు, చుడరాను

శ్రీమదాంధ్ర వచన భాగవతము

పటములను తేల్చి వర్ణనలను కైతిని శ్రీమద్రామానుజమును ప్రకటించు గురువర్యులైన సంస్కృతమునందు వ్యాస బ్రాహ్మణులైన శ్రీభాగవతమును మిక్కిలి తేటగా నీటుగులుకొని కైతిని ముద్రించుచున్నాము. ఇందు శ్రీభగవద్గీత, తిలకము, మనీషాభాగవతము, వీరగానునీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందు గల విశేషములను ఆయాసలయందుఁ జేర్చించియున్నాము. భాగవతాంధ్రమును దలచును అదృశ్యమును గావించుచున్నాము. భగవద్గీతను కొందఱున్నాము.

- శ్రీభాగవతము వచనము-భాగవతము, కాలికాంధ్రము 100
- భగవద్గీతము-భాగవతము, చందాదాశులకు 140
- డిటో డ్విల్ల భాగవతము, చతుర్థ స్కంధములవేరే 140
- డిటో తృతీయాభాగము, చతుర్థ, పంచమ స్కంధములు 140
- డిటో చతుర్థభాగము, షష్ఠ, సప్తమ స్కంధములు 140
- డిటో పంచమభాగము అష్టమ, నవమ స్కంధములు 100
- డిటో ఆఠవభాగము దశమస్కంధము పూర్వభాగము 140

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్ డ్ కో,

ఆనందా ముద్రాలయసాధికారులు, మద్రాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారులను నడుపుటకు, వాటిని భాగచేయుటకు తగినయిన విద్యుత్తులను మోటారులందు పట్టు వలయునని యోచనాభాగము. యెదేరువలయునని అది చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగావలయు రిపేరులను యాచునకుము. ఇట్లు అభ్యాసప్రార్థనముగా ఈ పాఠశాలలో యూరోపియన్ లోకపు లెస్సించుచును. ఇది తెలుగు మాత్రములలో నేర్పించు గతర్మములను నాటకములలో లై సెన్సు అనునది పంపబడును. యందులకు ఫీజు 40 నిమిషములు కట్టవలయును.

లింగ్లీషులు విద్యార్థుల 150 వేల నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరవలసిన విద్యార్థులు మార్చి 31 వ తేదీని గాని అంతకు ముందే గాని భర్తీకామము చేసికొనవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కొరియర్లో నడపించుటలో తాత్పర్యమును. ఈ క్రింది నుదాహరణములకి ప్రాసెస్ అవును.

(41) గ్యాలీన్ మోటారు కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మద్రాసు మొట్టమొదటి లక్షాక్షేపణము

288 24 జనవరి పీటర్సురోడ్డు

మోటారులను మోస్తు, మద్రాసు.

మోటారులను మోస్తు అనునది మోటారులను నడుపుటకు అవసరమైన విద్యుత్తులను మోటారులందు పట్టు వలయునని యోచనాభాగము. యెదేరువలయునని అది చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగావలయు రిపేరులను యాచునకుము. ఇట్లు అభ్యాసప్రార్థనముగా ఈ పాఠశాలలో యూరోపియన్ లోకపు లెస్సించుచును. ఇది తెలుగు మాత్రములలో నేర్పించు గతర్మములను నాటకములలో లై సెన్సు అనునది పంపబడును. యందులకు ఫీజు 40 నిమిషములు కట్టవలయును.

మోటారు సర్వీస్ బండ్లు

10, 14 మనస్సులు మోటుండి కల్లు బండ్లు వెంటనే అమ్మకమునకు తయారుగా నున్నవి. భరణు మొదలైన వాటికి క్లియర్ నడపించువారికి ప్రాయము:— 401

గ్యాలీ అండు కో., 149 బ్రాడ్వే, మద్రాసు. Galley & Co., 149 Broadway, Madras

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

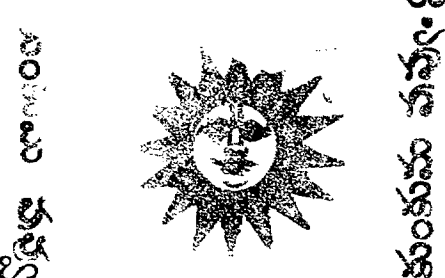
అక్షరగ్రహణ శాస్త్రమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అక్షరగ్రహణమును కలుగజేసి కఠినసాధ్యమును దృఢగాఢమును అయ్యర్చుచు ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు మీమే భరించువలయును. వెంటనే వ్రాయుము. వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంధ్రవిద్యాపాఠశాలయందు, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

క67] నూతన రోమియంహారి బేగింహాసోప్

ఇది ఒకటి. కలకత్తా వెళ్ళే 1-0-0 ని. ఖర్చు 4 ఆ. ఆర్. వి. కండిట్ అండ్ కంపెనీ కి, బందరుబీది, మద్రాసు.

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వులను నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరుకును. కొనువారు మార్కెట్లో నుండి గమనింపుడు. కరప్టాండ్లను నెరువలగునని ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (కెకె) కి, హమ్మింగ్వి, హంబాయి.

ప్రపంచ చరిత్ర

ప్రపంచ చరిత్ర వెలువడినది. గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సయ్య త్రవరావు, ఎం. డి.

శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాకర్త ఆర్యసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచకూలి తేదు. ప్రచురించుచున్నాము తేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుచుము. ఖయవాద:— ప్రపంచ చరిత్ర కార్యాలయము, 145, కాలబీది, మద్రాసు అని వ్రాయును. (కెకె)

కావలెను.

వేదశాస్త్ర భర్తాపాఠశాల, సెక్స్ ప్రాబాదు. శ్రీ శివానంద వండిత స్వామివారి పాఠశాలకు సాం గాధ్యయనము లై హాదేశకర్మాధికార లగువా రొకరును తర్కవాక్యకరణములలో నొక్కదానియందు నడుర్చులై కావ్య పాఠమును చెప్పగలవా రొకరును గావించియున్నాడ కావరాజులైనారు వెంటనే యాక్సిండి వైదికాసముఖ న త్రవరావును వ్రాసి వేరెనముమొదలగు విషయములను తెలిపికొనవచ్చును. 406

కుం. మార్కండ్వేల్ శాస్త్రీ, శ్రీపండిత స్వామివారివరం, సెక్స్ ప్రాబాదు.

నదాచారము

సాంధ్రతాత్పర్యము.

మార్కండ్వేల్ శాస్త్రీ శ్రీపండిత స్వామివారి పాఠశాలకు సాం గాధ్యయనము లై హాదేశకర్మాధికార లగువా రొకరును తర్కవాక్యకరణములలో నొక్కదానియందు నడుర్చులై కావ్య పాఠమును చెప్పగలవా రొకరును గావించియున్నాడ కావరాజులైనారు వెంటనే యాక్సిండి వైదికాసముఖ న త్రవరావును వ్రాసి వేరెనముమొదలగు విషయములను తెలిపికొనవచ్చును. 406

దీనియందుగల విషయములు:— పాిత్రస్మరణము 15 విధములు, ఋగ్వేదము పాిత్రస్మరణములు, పాిత్రకాల దర్శనములు, మూర్తిప్రతిష్ఠాత్మకవిధి, కావవిధి, గంధూషవిధి, గావ్యదంతకావ్యములు, దంతధారన కావ్యములు, కపిధర్మములు, ఋగ్వేదము పాిత్రస్మరణములు, యజుర్వేదము పాిత్రస్మరణములు, సామవేదము పాిత్రస్మరణములు, యజుర్వేదము పాిత్రస్మరణములు, భోజనవిధులు, భోజనానంతర జప్త్యంత్రములు, పంచాయతనసాధనవిధానము, యజ్ఞోపవీతధారణవిధి, త్రైవిధ్యంక్షైరాదివిధులు, అమావాస్యతీలకర్మములు, తాంబూలవిధులు గుని ఎన్నియొగలవు, అందలు పరిపడగినది. 1-8-0. ఇతరగ్రంథములను లభించును. వలయువారు: ఎడిటరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

మీ కవసరమైనచో

యం. తనంబంధమై ట్టిగాని కరిగి పోత పోయినట్టిగాని పనులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసనములు వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కొరములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్భముల సలహా నాలొచ్చింపవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కొరింపంతినే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:—

ది సాఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

తరలపెట్టె నెం 553 రు, 389 మద్రాసు.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

జెల న్యల్పము! నుణ నాధికము!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకుకేలు విక్రయము చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి కెల 0-8-0. తలనొప్పులమామూలు, వాయువు పోట్ల బోగొట్టును పార్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబోగొట్టును వనమూలికలతో సింగడూ దేశముగల తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. నువాసన గలిగి యుండును.

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గుణమును గలిగించును. ప్రతిఇంట నుండదగిన చవునమైన వైద్యసహాయము.

పంచభావ చీటి చూచికొనిన మోటుము గలగల	
కనభస్మము	తెలుగు 1-కి రు 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు	2-0-0
గోరొజనము	తెలుగు 1-కి రు 7-0-0

అమృతాంజనము డిపో, 7, కంబుచెట్టిబీది మద్రాసు.

వైద్యవిద్య

దీనియందు మొదలు వైద్యభోధనలు నిండియున్నవి. 144-పుటలగుల పుస్తకము మొముటివద్ద ఏకయ్యలలో పొందే కర్మముగాడే తేక మీకు యిప్పించేటట్లువుంటే తినికొనుటకు నిష్ఠములేదా? నేడే ఒక పుస్తకమును వ్రాయుము. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 188 20, చీనాబహురోడ్డు, మద్రాసు.

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి కెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0 పి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, పోస్టుబాక్స్ నెం 212, మద్రాసు.